

ZPRÁVA O PLNĚNÍ
KONCEPCE SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ
2015–2025
ZA ROK 2018

Praha, červen 2019

Obsah

Obsah	2
Úvod.....	3
1 Cíl I: Legislativní příprava zajištění práva na sociální bydlení	8
2 Cíl II: Podpora sociální práce na obcích související se systémem sociálního bydlení.....	14
3 Cíl III: Provázání sociální práce s dalšími nástroji sociální a bytové politiky, které zajistí efektivní pomoc cílové skupině sociálního bydlení.....	17
4 Cíl IV: Úprava dávkové podpory zaměřené na bydlení v souladu se zákonem o sociálním bydlení	25
5 Cíl V: Úprava standardů pro sociální bydlení	30
6 Cíl VI: Zvýšení a rozšíření účinnosti investiční i neinvestiční podpory sociálního bydlení.....	31
7 Cíl VII: Zajištění evaluace a aktualizace koncepce sociálního bydlení	45
8 Příloha 1: Seznam zkratk	49
9 Příloha 2: Hlavní výsledky projektu „Podpora sociálního bydlení“ za rok 2018.....	50
10 Příloha 3: Tabulka plnění opatření „Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025“ – průběžných a s termínem plnění do 31. 12. 2018.....	52

Úvod

Hlavním problémem v oblasti bydlení a jeho dostupnosti je vysoké zatížení některých domácností výdaji na bydlení. Výdaje na bydlení pochopitelně nejvíce zatěžují domácnosti s nízkými příjmy; ohrožené jsou zejména domácnosti s jedním příjmem (neúplné rodiny, rodiny s nezaměstnanými členy) a domácnosti jednotlivců, zejména seniorů a seniorek. Znevýhodnění na trhu s bydlením je dále často zapříčiněné národností, etnicitou a „rasou“ či náboženstvím daných lidí, dotýká se mladistvých, kteří opouští ústavní výchovu nebo pěstounskou péči, obětí trestných činů, osob odcházejících z vězení, osob se zdravotním postižením včetně osob s psychickou či mentální poruchou. **Nejvyšší zátěž vykazují domácnosti, které žijí ve velkých městech s vyšší úrovní nájmu.**

V posledních dvou letech dochází k dramatickým proměnám na trhu s byty a dostupnost jak vlastnického, tak nájemního bydlení se stává problematickou pro čím dál tím větší počet obyvatel České republiky. Podle Indexu cen bytových nemovitostí Eurostatu (viz následující tabulka), který poskytuje srovnání dat z evropských zemí, v roce 2017 rostly tyto ceny nejstrměji právě v České republice (spolu s Irskem a Portugalskem).

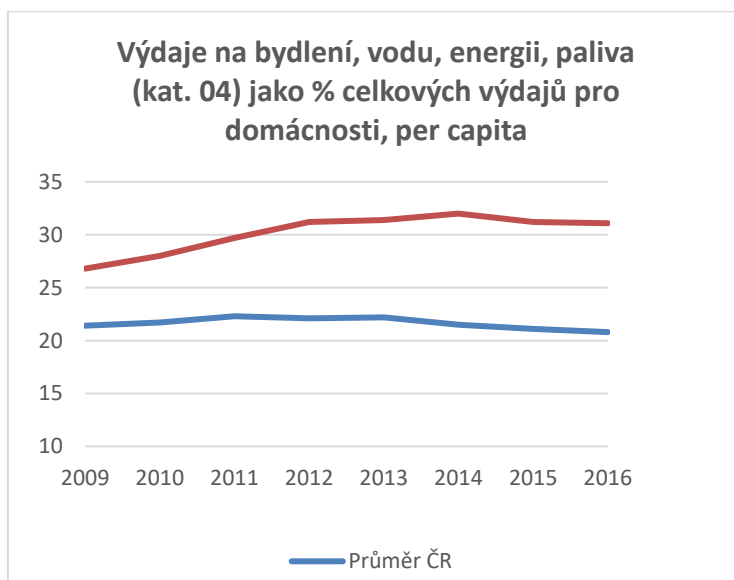
Země	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Belgie	4,8	1,1	0,0	1,4	1,0	0,3	0,4	-1,3	1,2 (p)	1,1 (p)	2,0 (p)
Bulharsko	18,3 (p)	17,6 (p)	-21,0 (p)	-12,3 (p)	-8,7 (p)	-5,3 (p)	0,4 (p)	1,5 (p)	1,6 (bp)	7,1 (p)	7,5 (p)
Česká republika	16,0	7,7	-4,7	-2,2	-1,7	-3,6	-0,8	1,8	3,8 (p)	6,7 (p)	8,9 (p)
Dánsko	0,9	-7,8	-13,0	0,3	-4,0	-5,0	3,2	3,1	6,2	4,2	3,1 (p)
Estonsko	12,2	-16,6	-37,0	2,1	2,7	3,2	7,5	13,0	7,1	3,8	1,8
Finsko	3,9 (p)	-2,4 (p)	-0,4 (p)	4,8	0,0	-0,4	-1,3	-1,6	-0,3	-0,3	0,6
Francie	3,5 (b)	-1,9	-4,8	3,6	4,0	-1,9	-2,6	-1,7	-1,8	1,0	2,4 (p)
Chorvatsko	8,9 (e)	-2,6 (e)	-8,0	-7,7	-2,1	-4,6	-5,8	-1,1	-2,4	2,1	2,9 (p)
Irsko	4,8	-8,0	-13,2	-11,3 (p)	-17,8 (p)	-14,8 (p)	-0,5 (p)	-15,1 (p)	11,0 (p)	6,6 (p)	9,5 (p)
Itálie	2,6 (e)	-0,5 (e)	-0,2 (e)	-2,2 (be)	-2,1 (p)	-5,4 (p)	-6,7 (p)	-4,7 (p)	-2,8 (p)	-0,9 (p)	-1,6 (p)
Kypr	8,0	0,6	-6,7	-7,7 (p)	-4,5 (p)	-5,3 (p)	-4,1 (p)	-1,3 (p)	0,3 (bp)	1,6 (p)	1,5 (p)
Litva	19,3	-1,8	-32,8	-8,6	2,4	-3,2	0,2	6,3	4,6	4,5	5,0
Lotyšsko	22,0	-10,9	-34,9	-8,7	4,1	-0,4	6,5	4,3	-2,4	7,4	5,6 (p)
Lucembursko	4,7 (be)	0,2	-0,6	4,2	0,5	2,2	3,3	3,9	5,3	5,9	4,1
Maďarsko	.	-3,1	-9,0	-5,9	-6,9	-9,2	-4,3	3,3	13,3	13,6	6,1 (p)
Malta	19,5	7,1	-6,1	-1,1	-3,4	0,4	-1,4	2,4	4,6	5,0	4,7 (p)
Německo	-3,7	-0,4	1,3	-0,8	1,4	1,9	2,1	2,2	4,1	5,4	2,2 (p)
Nizozemsko	2,4	0,0	-3,4	-2,7	-4,0	-8,1	-8,2	0,0	3,4	4,4	6,3 (p)
Polsko	.	.	-5,4 (e)	-6,0 (e)	-4,6	-6,6	-4,8	1,2	2,6	2,3	2,0
Portugalsko	-1,9 (e)	0,9 (be)	1,0	-1,0	-6,4	-8,8	-2,7	3,9	2,1	6,1	8,0
Rakousko	2,1 (e)	-1,1 (e)	3,6 (e)	4,4 (be)	2,9	4,9	3,0	1,4	3,4	7,2	3,1
Rumunsko	.	.	-26,5 (e)	-12,7	-15,9	-9,3	-2,9	-3,2	1,9	5,0	4,0
Řecko (e)	2,3 (e)	-2,5 (e)	-4,7 (e)	-8,0 (e)	-7,5 (e)	-12,1 (e)	-9,1 (e)	-5,1 (e)	-3,6 (e)	-1,5 (e)	-2,2 (e)
Slovensko	25,7	12,9	-12,7	-4,9	-5,2	-6,0	-0,4	1,5	5,5	7,0	4,4
Slovinsko	18,7 (e)	1,3	-10,2	-1,2	0,9	-8,5	-7,2	-6,5	1,4	3,6	5,3
Španělsko	6,3	-4,8	-5,8	-3,6	-9,8	-16,8	-10,0	0,1	3,7	4,7	4,3
Švédsko	10,9	-2,0	0,8	6,4	0,8	0,7	4,7	8,3	12,1	7,6	4,6
Spojené království	7,8	-8,2	-9,7	4,0	-5,0	-1,7	0,3	6,0	5,3	5,5	2,7 (p)

Zdroj: MMR 2018

Podle průzkumu společnosti Deloitte v roce 2017 nejrychleji rostly nájmy v Hradci Králové (o 28 % v meziročním srovnání), v Praze došlo **k nárůstu nájmu** v meziročním srovnání o 12 % (ve srovnání s rokem 2010 se jedná o zvýšení nájmu o více než polovinu). **Nárůst cen bytových nemovitostí i nájmu je výsledkem kombinace různých faktorů:** ekonomického růstu, nízké nezaměstnanosti, nízkých úrokových sazeb hypoték, nedostatečné výstavby, která navíc nereflektuje různorodost poptávky po bydlení, a v neposlední řadě i spekulacemi na trhu a rozvojem krátkodobých pronájmů přes online platformy, které na rozdíl od některých jiných zemí nejsou žádným způsobem regulovány.

Obce a stát zaznamenaly po roce 1989 dramatický úbytek počtu domů ve svém vlastnictví a z dlouhodobě druhého největšího vlastníka se v roce 2011 stal vlastník výrazně menšinový s pouhými 49 tis. obydlených domů s byty, tj. 2,7 % domovního fondu. Z celkového počtu obydlených bytů má pouze 8 % celkovou plochu menší než 40 m² a 15 % celkovou plochu menší než 50 m².

Nájemní bydlení, jako nejflexibilnější forma bydlení, má nejvyšší podíl v největších městech republiky. S klesající velikostí obcí klesá i zastoupení nájemních bytů mezi obydlenými byty. **V největších obcích, s počtem obyvatel 100 000 a více, činí podíl nájemních bytů 33,3 %, z toho 34 % je údaj za hlavní město Prahu.**

Zdroj: Statistika rodinných účtů (SRÚ) ČSÚ. Na rozdíl od výzkumu SILC zkoumá i právní důvody užívání bytu a nabízí tak možnost diferencovat nájemní bydlení.

Výdaje na nájemní bydlení byly v roce 2016 o 50 % vyšší, než je republikový průměr výdajů na bydlení. V roce 2009 byly vyšší jen o 25 %. Za osm let tedy došlo ke zdvojnásobení tohoto rozdílu. Mezi léty 2009 – 2016 došlo k výraznému nárůstu cen nájemního bydlení, který výrazně převyšuje růst příjmů. Tento trend lze ilustrovat na vývoji výdajů domácností na bydlení.

Výzkum příjmů a životních podmínek domácnosti ČSÚ (SILC) uvádí, že v roce 2017 žilo v nájemním bydlení 19 % všech domácností. Zároveň však představovalo 37 % domácností v nejnižším příjmovém decilu a 25 % domácností v decilu druhém.

Kombinace výše popsaných trendů a faktorů znamená, že **vysokými náklady na bydlení jsou zasaženi především příjmově nejslabší jedinci bydlící v nájemním bydlení, tedy část populace, která má omezené možnosti řešení své situace uskrovněním a je tak často odkázána na institucionální pomoc.** U spodního decilu populace v nájemním bydlení i v průměru převyšují náklady na bydlení 40 % disponibilních příjmů, což je hranice vysoké zátěže domácnosti a je jedním z faktorů vymezujících cílovou skupinu těch nezranitelnějších. Lze odvodit, že nedostupnost a zátěž lidí ze zranitelných skupin a střední třídy ve větších městech je o poznání složitější, než ukazují souhrnné statistiky. Právě na tyto segmenty společnosti by měly cílit nástroje dostupného a sociálního bydlení. Specificky lze očekávat, že bydlení bude stále více nedostupné pro mladou generaci, která již nemůže v masové míře těžit z privatizace veřejného bytového fondu a které se zásadním způsobem snižuje dostupnost hypoték na nákup vlastního bydlení, a to z důvodu zpřísnění podmínek pro jejich čerpání a nárůstu cen nemovitostí. **Jejich situaci ztěžuje nízký podíl nájemního bydlení a především pak stabilního nájemního bydlení.**

Právě kontext této stručně popsané neuspokojivé a zhoršující se situace nám umožní posoudit význam plnění cílů Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025 (dále také jen jako „Koncepce“), o kterých nás zpravuje tento materiál. **Rozhodující vliv na míru plnění cílů strategického materiálu v loňském roce mělo bezesporu ukončení přípravy věcného záměru zákona o sociálním bydlení.** Jistě můžeme zmínit další důležité faktory pozitivně ovlivňující plnění cílů Koncepce, jakými v roce 2018 byla např. pokračující **realizace systémového projektu „Sociální**

bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“ nebo formulace tzv. **15 podnětů k řešení problematiky chudoby a sociálního vyloučení**. Ovšem ani tyto ani jiné pozitivní faktory nemají na míru plnění cílů Koncepce tak výrazný vliv jako právě příprava a přijetí inkriminovaného zákona. Přestože se zákonné ukotvení sociálního bydlení ukazuje jako nezbytné, a shoduje se na tom naprostá většina relevantních aktérů, přece jen je na přijetí zákona vázán disproporční počet cílů strategické části Koncepce. **Bytová nouze, předcházení ztrátě bydlení, rozvoj dostupnosti bydlení a profesionální pomoc těm, kteří ji potřebují, představuje širokou a komplexní problematiku, kterou nemůže uspokojivě vyřešit jeden nástroj, ale pouze soubor vzájemně provázaných prvků a funkční spolupráce aktérů všech úrovní. To byl určující důvod, proč přistoupilo Ministerstvo práce a sociálních věcí v loňském roce ke kompletní revizi strategické části Koncepce.**

Plnění úkolů vyplývajících z Koncepce sociálního bydlení České republiky za rok 2018

Dne 12. října 2015 schválila vláda usnesením číslo 810 **Koncepci sociálního bydlení České republiky 2015–2025**. Hlavní vizí Koncepce je vytvoření nového systému, který bude navazovat na současný systém intervencí ze strany státu, krajů a obcí v oblasti bydlení, sociálních služeb a sociálních dávek.

Výše uvedené usnesení ukládá ministryni práce a sociálních věcí ve spolupráci s dalšími ministryněmi a ministry vypracovat jednou za rok „Zprávu o plnění Koncepce“, následně do 30. června informovat vládu o tomto plnění.

Koncepce sociálního bydlení byla schválena koncem roku 2015. Rok 2018 navazoval na zahájené práce naplňování jednotlivých cílů tohoto strategického materiálu, které byly započaty již na sklonku roku 2015. Tato zpráva se věnuje plnění jednotlivých cílů v roce 2018.

V roce 2018 bylo sledováno naplňování u celkem 22 specifických cílů: u šesti cílů dochází k plnění v souladu s Koncepcí, u osmi z nich pak k plnění částečnému nebo dochází k posunu termínů jejich plnění, osm z cílů pak splněno nebylo.

Na plnění cílů Koncepce v roce 2018 se negativně projevilo zejména zastavení legislativního procesu přijetí návrhu zákona o sociálním bydlení. Vysoký počet Koncepcí definovaných cílů je totiž vázán právě na přijetí uvedeného zákona.

Jako významný nástroj naplňování vytčených cílů Koncepce se naopak ukázal systémový projekt „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“ (dále jen projekt „Podpora sociálního bydlení“). Tento Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) realizovaný projekt výrazně posiluje přenos informací a zkušeností napříč mezi všemi aktéry sociálního bydlení, od místní úrovně v podobě sociálních pracovníků obcí, neziskových organizací a tzv. peer pracovníků, až po národní úroveň v podobě jednotlivých rezortů a sdílení zkušeností se zahraničím. Pilotní ověřování nastavování systémů sociálního bydlení na lokální úrovni ve spolupráci s obcemi z celé ČR podporuje uvádění Koncepce do praxe. Jedná se o následující obce: Brno, Chomutov, Jindřichův Hradec, Kadaň, Křižánky, Most, Ostrava, Otrokovice, Pardubice, Plzeň, Praha 7, Praha 14, Štětí, Velké Hamry, Veselíčko a Vír. V rámci projektu bylo v říjnu 2017 otevřeno Kontaktní centrum sociálního bydlení, na které se mohou obracet občané, obce, neziskové organizace

nebo poskytovatelé sociálních služeb. Názorně k výsledkům projektu „Podpora sociálního bydlení“ viz Příloha č. 2.

1 Cíl I: Legislativní příprava zajištění práva na sociální bydlení

Právo na bydlení je součástí katalogu lidských práv zaručených právními předpisy nejvyšší právní síly – mezinárodními úmluvami a odvozeně též Listinou základních práv a svobod. Z mezinárodních úmluv jde zejména o čl. 11 odst. 1 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech (dále jen „Pakt“), který vychází z práva každého jednotlivce na přiměřenou životní úroveň, což podle Paktu značí „dostatečnou výživu, šatstvo a byt“ a čl. 16 Evropské sociální charty (dále jen „Charta“), který obsahuje závazek států podporovat a chránit rodinný život prostředky jako je poskytování bydlení pro rodiny. Jak v případě Paktu, tak v případě Charty se jedná o vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament ČR souhlas a jimiž je Česká republika vázána – oba dokumenty jsou tedy součástí právního řádu, jak stanoví čl. 10 Ústavy. Právo na bydlení však neznamená automatický nárok na poskytnutí bytu. I důsledkem nároku na zařazení do systému je ve své podstatě nárok na zajištění bydlení v rámci systému.

V současné době neexistuje právní ukotvení sociálního bydlení. Díky tomu nelze adekvátně na národní nebo regionální úrovni reagovat na zvyšující se počet osob, které vynakládají nepřiměřeně vysoké náklady spojené s bydlením a osob sociálně vyloučených či osob ohrožených sociálním vyloučením. Pro řešení problému sociální práce je nezbytné identifikovat, přesně definovat a legislativně zakotvit režimy sociálního bydlení a vymezit podmínky jejich provozování. Následně by měly být upraveny jednotlivé segmenty sociální a bytové politiky ve vazbě na definované režimy sociálního bydlení tak, aby byla zejména posilována schopnost samostatného řešení situace občanů.

I.I Specifický cíl: Předložit návrh věcného záměru zákona o sociálním bydlení.

Odpovědnost: MPSV, MMR, MLP

Termín: 3. Q 2015

Cíl nebyl splněn. Dne 7. února 2018 byl vládou schválen plán legislativních prací vlády, který určil Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) jako hlavního gestora věcného záměru a návrhu zákona o sociálním bydlení (dále také jen jako „ZoSB“); Ministerstvo práce a sociálních věcí bylo určeno jako spolugestor. V srpnu roku 2018 bylo rozhodnuto, že práce na věcném záměru zákona o sociálním bydlení nebudou prozatím pokračovat a MMR připraví nařízení vlády, které zajistí obcím v ČR dotační podporu pořízování, výstavby a rekonstrukce sociálního bytového fondu. Připravovaný dotační titul „Výstavba“, který má být spuštěn na jaře roku 2019, se zabývá pouze investicemi do bytového fondu bez jejich podpory formou sociální práce. Vzhledem k pozastavení prací na věcném záměru ZoSB nemohl být tento cíl v roce 2018 splněn.

I.II Specifický cíl: Promítnutí zákona o sociálním bydlení do výkonu práce event. sociálních služeb, sociálních dávek i do investičních nástrojů bytové politiky.

Odpovědnost: MPSV, GŘÚP, MMR

Termín: 1. Q 2016

Cíl nebyl splněn. Jak již uvádíme výše, v srpnu roku 2018 bylo rozhodnuto, že práce na věcném záměru zákona o sociálním bydlení prozatím nebudou pokračovat.

MPSV v předešlých letech předložilo návrh ZoSB, který v samostatné části zákona definoval nový příspěvek na bydlení, jenž v sobě provazoval principy obou dosavadních dávek poskytovaných do oblasti bydlení, tedy příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory a doplatku na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi. Současně návrh výše uvedeného zákona zahrnul i úpravy zákonů č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 111/2006

Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, ve kterých bylo navrženo vypuštění příspěvku na bydlení a doplatek na bydlení s účinností nového zákona.

Vzhledem k pozastavení prací na věcném záměru ZoSB nedošlo k redefinici příspěvku na bydlení.

I.III Specifický cíl: Vytvoření podmínek pro zajištění softwaru a hardwaru, díky kterým vznikne Rejstřík sociálního bydlení.

Odpovědnost: MPSV, MF

Termín: do 2. Q 2016

Cíl nebyl splněn. Jak již bylo uvedeno v předcházející Zprávě o plnění Koncepce sociálního bydlení za rok 2017, probíhaly na MPSV v souvislosti s přípravou návrhu ZoSB aktivity vztahující se ke vzniku rejstříku sociálního bydlení – a to jak v oblasti hardwaru, tak také softwaru. Pozornost se zaměřila především na kalkulaci náročnosti tohoto systémového IT nástroje, ale také na údaje, které tento rejstřík obsahuje a to i ve vztahu k zajištění ochrany osobních údajů. S plněním tohoto cíle souvisela i spolupráce s Českým statistickým úřadem či registrem sčítacích obvodů a budov (ve správě Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního). Rovněž byla pro MPSV v rámci programu Technologické agentury ČR (projekt TB05MPSV008) realizována „Analýza struktury obecních bytů v ČR“. Ustanovení návrhu ZoSB, který byl v roce 2017 předložen Poslanecké sněmovně, obsahoval způsoby předávání informací mezi jednotlivými subjekty veřejné správy i proces zaznamenávání těchto údajů.

Z důvodu pozastavení prací na věcném záměru ZoSB v roce 2018 proces přípravy Rejstříku sociálního bydlení nepokračoval a cíl tak splněn nebyl.

I.IV Specifický cíl: Změna rozpočtového výhledu na roky 2015 – 2017/9.

Odpovědnost: MF, MPSV

Termín: 2016

Cíl nebyl splněn. V srpnu roku 2018 bylo rozhodnuto, že práce na věcném záměru zákona o sociálním bydlení nebudou prozatím pokračovat. Změna rozpočtového výhledu na příslušné roky měla být učiněna v rámci přípravy věcného záměru ZoSB a ve spolupráci s Ministerstvem financí (dále jen „MF“).

S ohledem na pozastavení prací na věcném záměru ZoSB nemohlo dojít ke změně rozpočtového výhledu na roky 2015–2017/9 a cíl tak splněn nebyl.

I.V Specifický cíl: Zřízení dostatečného počtu systemizovaných míst pro zajištění agendy sociálního bydlení u řídicího orgánu (MPSV, Úřadu práce) v návaznosti na úpravu rozpočtu kap. 313-MPSV na rok 2015 a následnou úpravu rozpočtového výhledu a zajištění příslušné systemizace pracovních míst v resortu MPSV.

Odpovědnost: MF, MPSV, MV, GŘÚP

Termín: od 1. Q 2015, průběžně

Cíl je plněn částečně. Z usnesení vlády číslo 810, kterým byla schválena Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025, vyplývá pro 1. místopředsedu vlády pro ekonomiku, ministra financí a ministryni práce a sociálních věcí povinnost zajistit opatření pro vytvoření pěti nových systemizovaných pracovních míst v resortu MPSV. Od roku 2016 vznikla na MPSV systemizovaná místa zaměřená na realizaci agendy sociálního bydlení vyplývající z usnesení vlády. Agenda sociálního bydlení je zajištěna prostřednictvím oddělení sociálního bydlení a sociálního začleňování s 9 služebními systemizovanými místy. Personální posílení agendy sociálního bydlení je zajištěno i prostřednictvím projektu Podpora sociálního bydlení, pro projekt bylo na rok 2018 systemizováno celkově 15 pracovních míst.

MPSV neplánuje v této oblasti činit další kroky, pokud nevznikne nová legislativní úprava sociálního bydlení, která bude požadovat nové činnosti vykonávané resortem MPSV.

Ministerstvo vnitra (dále jen „MV“) se na plnění tohoto opatření podílí pouze v rozsahu vymezeném zákonem č. 234/2014 Sb. o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní službě“). Dle § 17 odst. 2 zákona o státní službě návrh systemizace vypracuje MV v dohodě s MF na základě návrhů služebních orgánů, které mu je v termínu stanoveném MV předkládají prostřednictvím příslušných ústředních správních úřadů.

Generální ředitelství Úřadu práce České republiky (dále jen „GŘ ÚP ČR“) se na plnění tohoto opatření v současné době nepodílí, jelikož ZoSB není schválen. V případě jeho schválení by GŘ ÚP ČR řešil zajišťování systemizovaných míst s ohledem na obsah zákona.

I.VI Specifický cíl: Předložení návrhu zákona o sociálním bydlení.

Odpovědnost: MPSV, MLP, MMR

Termín: 2. Q 2016

Cíl nebyl splněn. Vzhledem k pozastavení prací na věcném záměru ZoSB nedošlo ani k předložení návrhu ZoSB a cíl tak stále splněn nebyl.

Na tomto místě se zmiňme o tzv. 15 podnětech k řešení problematiky chudoby a sociálního vyloučení, které se otázek bytové nouze také významně věnuje. Na půdě MPSV proběhl dne 10. září 2018 kulatý stůl na téma „Problematika sociálně vyloučených lokalit včetně dávek a bydlení“. Jednání se zúčastnili zástupci obcí, poskytovatelů sociálních služeb, ministryně práce a sociálních věcí, ministryně pro místní rozvoj, ministryně průmyslu a obchodu a v neposlední řadě také předseda vlády. Výstupem z tohoto setkání byla formulace 15 podnětů k řešení problematiky chudoby a sociálního vyloučení. Tyto podněty, které jsou převážně meziresortní povahy, mají přispět k řešení současné neuspokojivé situace v oblasti bydlení, zaměstnanosti, sociálního začleňování

a dalších. Zároveň mají vzniklé podněty podpořit užší spolupráci jednotlivých resortů na konkrétních tématech.

V návaznosti na zářijový kulatý stůl se MPSV účastnilo řady dvoustranných schůzek se zástupci gesčních resortů u jednotlivých opatření. Rovněž byla uspořádána schůzka všech gestorů, která proběhla 15. října 2018. Na základě těchto setkání byly identifikovány jak podněty, které mohou být realizovány v poměrně krátké době, tak také ty, jejichž splnění bude vyžadovat delší časový rámec, případně je bude třeba přeformulovat tak, aby byly splnitelné a zároveň opravdu sloužily ke zlepšení situace lidí sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených. Je třeba zdůraznit, že zmíněných 15 podnětů nenahrazuje vznik nové legislativy, zejména se nejedná o náhradu zákona o sociálním bydlení. V tak krátké době žádný z podnětů nemohl být zcela vyřešen, proto se zde spokojíme s výčtem těch, na které nadále bude zaměřena pozornost aktérů a které s řešením problematiky bytové nouze (a tím pádem i Koncepce) přímo souvisí. Jsou to tyto:

- regulovat pronájem více bytů přes živnostenské oprávnění (gestor: MPO, MMR);
- dokončení hodnotových map nájemného pro stanovení normativů dávek na bydlení (gestor: MMR, MPSV);
- jasné nastavení hygienických standardů bytů, které by zaručovaly faktickou kvalitu bytu (např. tekoucí voda, hygienické zázemí, funkční elektrika apod.) a stanovení počtu metrů čtverečních na osobu v dané domácnosti (gestor: MMR, MZd a MPO);
- zavedení povinnosti trvalého pobytu v obci, kde jedinec fakticky bydlí (gestor: MV);
- nákup, opravy a rekonstrukce objektů pro bydlení a výstavba obecních nájemních bytů v bytových domech (gestor: MMR);
- revize dávkového systému: zvážit sloučení příspěvku a doplatku na bydlení, zastropovat výplaty dávek dle hodnotových map nájemného, zajistit adresnost vyplácení dávek, zúžit okruh spolužijících osob v domácnosti a zkrátit vyplácení např. paušálů na energie (gestor: MPSV);
- zákonně upravit možnost poskytovat data obcím o poskytnutých sociálních dávkách a vykonávané sociální práci (gestor: MPSV, SMS a SMO);

- personálně a finančně posílit Úřady práce, Policii ČR či pedagogické pracovníky ve vyloučených lokalitách (gestor: MŠMT, MPSV, MV, SMS a SMO);
- zákonně definovat, co je přechodné bydlení a jakou má funkci za účelem eliminace tzv. ubytoven (gestor: MV, SMS a SMO)

2 Cíl II: Podpora sociální práce na obcích související se systémem sociálního bydlení

Praktický výkon úkolů, jež mají obce v přenesené působnosti a v samostatné působnosti, se v oblasti bydlení často projevuje nesouladem mezi oběma složkami veřejné správy. Jeden z typických důsledků takového nesouladu bývá nedostatečné zázemí a podmínky pro výkon profesionální sociální práce. Nedostatky mívají konkrétní podobu nedostatečného personálního či materiálního zajištění výkonu sociální práce, přestože má být zajištěn v rámci neúčelově poskytovaného příspěvku na výkon státní správy. Financování výkonu sociální práce v přenesené působnosti není transparentní a je nutné jej účelově vymezit při zachování celkových výdajů státního rozpočtu.

V současné době není na úrovni obcí dostatečně řešeno zjišťování potřeb občanů spojených s bydlením a jejich včasné řešení. To může být důvodem, proč dochází k nárůstu sociálního napětí a postupnému rozvoji sociálně nežádoucích jevů. Neřešení popsané situace má za následek požadavek na finančně i odborně náročná řešení, která již přesahují kapacity lokální úrovně.

Z výše uvedených důvodů byl vytvořen dotační titul na oblast sociální práce na obcích v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění (s účinností od 1. 1. 2015). Na tento dotační titul bylo pro rok 2015 alokováno 250 mil. Kč. Dotační titul se týká obcí nebo svazku obcí.

II.I Specifický cíl: Alokovat dostatečnou výši finančních prostředků pro dotační titul na financování sociální práce na obcích a krajských úřadech.

Odpovědnost: MPSV, MF, MV

Termín: 2. Q 2015

Cíl je plněn částečně. MPSV i nadále analyzovalo situaci na obecních úřadech v souvislosti s výkonem sociální práce. Na základě zjištěné nezbytnosti MPSV požadovalo navýšení finančních prostředků v příslušných dotačních titulech. Problematice financování sociální práce na obcích a krajských úřadech se věnovala i příprava revize Konceptce sociálního bydlení v roce 2018.

Příspěvek na výkon sociální práce poskytuje Ministerstvo práce a sociálních věcí od roku 2015 s cílem podpořit výkon sociální práce finančními prostředky, které jsou přidělovány nad rámec příspěvku na výkon státní správy v přenesené působnosti poskytovaného MV. Do účinnosti zákona č. 254/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, byly náklady na činnosti sociální práce úřadů hrazeny pouze z příspěvku MV.

Obec je povinna zajistit výkon sociální práce v přenesené působnosti v potřebné kvalitě a množství, a tuto povinnost primárně zajišťuje prostřednictvím neúčelově zaměřeného příspěvku MV na výkon státní správy v přenesené působnosti. V současné době se stává prioritou obcí řešit nepříznivou sociální situaci osob ohrožených sociálním vyloučením, a to především v sociálně vyloučených lokalitách. Včasná intervence je nesmírně důležitá, aby se zamezilo rozvoji a prohlubování problému, jelikož neřešení problémů přinese o to větší těžkosti v budoucnosti. Příspěvek na výkon sociální práce díky svojí účelové vázanosti a metodickému vymezení zajišťuje, že finance získané prostřednictvím této dotace budou skutečně využity na podporu a rozvoj sociální práce v obci a jeho čerpání v průběhu let prokazatelně pozitivně ovlivňuje stabilizaci personální situace na jednotlivých úřadech.

Pro rok 2018 bylo ve státním rozpočtu alokováno na dotační program na výkon sociální práce celkem 400 mil. Kč, podpořeno bylo 395 subjektů.

Ministerstvo vnitra bude i nadále důsledně provádět koordinační roli ve vztahu k veřejné správě. Co se týče problematiky sociálního bydlení, Ministerstvo vnitra je otevřené jednat o ní na jednáních Rady vlády pro veřejnou správu a dalších odborných platformách, které garantuje.

Dále MPSV za účelem podpory výkonu sociální práce na obcích realizuje s finanční podporou Evropského strukturálního fondu, Operačního programu Zaměstnanost (dále jen „OPZ“) projekt Systémová podpora sociální práce v obcích. V rámci spolupráce s MPSV v projektu „Podpora sociálního bydlení“ realizuje 16 obcí lokální projekty pilotního ověřování systémů sociálního bydlení s finanční podporou čerpanou prostřednictvím výzev č. 8, 26 a 128 Evropského strukturálního fondu, Operačního programu Zaměstnanost. Díky čerpání finančních prostředků z těchto výzev se v obcích podařilo kapacitně zajistit dostatečné množství sociálních pracovníků pro oblast sociálního bydlení. Ve většině z nich byl již také realizován jeden z hlavních cílů projektů, vytvoření lokálních koncepcí sociálního bydlení, které komplexně popisují místní systémy sociálního bydlení. Místní projekty se dále zaměřují na podporu sociální práce s klienty sociálního bydlení a vznikají první metodické postupy takto poskytované sociální práce, ale i jejího provázání s dalšími sociálními službami.

Pracovníci MPSV a projektu Podpora sociálního bydlení spolupracovali při přípravě výzvy č. 108 Pilotní rozšíření konceptu Housing First, která byla zveřejněna 3. prosince 2018 prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost ESF. Výzva umožní čerpání finančních prostředků lokálním projektům sociálního bydlení realizovaných na základě přístupu Housing First a bude možné jejím prostřednictvím zajistit i poskytovanou sociální práci.

Jedním z hlavních cílů projektu MPSV Podpora sociálního bydlení je komplexní metodická podpora obcím při implementaci sociálního bydlení na základě Koncepce sociálního bydlení ČR. MPSV připravuje vlastní metodiky zaměřené zejména na poskytování sociální práce klientům sociálního bydlení. Pracovníci projektu spolupracují se šestnácti zapojenými obcemi z celé ČR při sběru dat a zkušeností využitelných při přípravě těchto metodik, které budou následně pilotně testovány na lokální úrovni. V roce 2018 se jednalo zejména o Metodiku sociální práce v sociálním bydlení, která byla v tomto roce dokončována a její vydání se chystá na první polovinu roku 2019. Dále byly připravovány metodiky pro výkon sociální práce na ÚP ČR

a metodiky provázání sociální práce a bytové politiky s dalšími nástroji sociální politiky. Jejich rozšíření v praxi bude podpořeno prostřednictvím cyklu vzdělávacích kurzů sociálních pracovníků obcí a Úřadu práce.

V roce 2018 proběhla konference „Dobrá praxe v sociálním bydlení v ČR a Evropě“, na které byl prezentován např. systém dostupného bydlení, bytová družstva v systému sociálního bydlení, sociální bydlení v evropském kontextu, systém Housing First i sociální bydlení pro seniory v ČR a Evropě. Pořádaná konference byla součástí projektu „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“. V rámci tohoto projektu proběhl workshop na téma „Pravidla přidělování sociálních bytů“. Během roku 2018 se scházela expertní skupina k systémovému projektu MPSV „Podpora sociálního bydlení“ – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“.

3 Cíl III: Provázání sociální práce s dalšími nástroji sociální a bytové politiky, které zajistí efektivní pomoc cílové skupině sociálního bydlení

Řešení potřeb spojených s bydlením má realizovat obec, jak v samostatné, tak v přenesené působnosti. V rámci přenesené působnosti by měl obecní úřad obce s rozšířenou působností koordinovat aktivity s obcemi ve svém správním obvodu. Dalšími subjekty, které se podílejí na řešení potřeb spojených s bydlením, jsou Úřad práce ČR, poskytovatelé sociálních služeb, pronajímatelé a další poskytovatelé bydlení a ubytovatelé, a další. Je zde nutná vazba na sociální služby, zaměření na prevenci ztráty bydlení, roli sociálních služeb v systému sociálního bydlení apod.

V oblasti bydlení mají jednotliví aktéři odlišnou roli. Pokud nesledují všechny subjekty stejné cíle, dochází k nevyváženosti podpor a k jejich neúčinnosti. K účinnému řešení potřeb bydlení nestačí mít k dispozici na ORP pouze nástroje sociální politiky, ale je třeba provázat je s takovými nástroji bytové politiky, které přispějí k řešení situace již konkrétních ohrožených osob. Zejména je třeba jasně specifikovat povinnosti státu, krajů, obcí a dalších subjektů v oblasti sociálního bydlení. Podpora musí být vícezdrojová. Podpora nástrojů sociální a bytové politiky působí na ohrožené osoby společně či návazně, aby bylo dosaženo efektivity řešení sociálního bydlení.

Koncepce sociálního bydlení počítá s vytvořením nové specifické sociální služby krizové bydlení. V současné době probíhají odborné práce a konzultace nad úpravou zákona o sociálních službách mj. v oblasti druhologie sociálních služeb. Při zajištění krizového bydlení jako nové sociální služby nebude narušena samospráva kraje při tvorbě sítě sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

III.I Specifický cíl: Na základě definice sociálního bydlení bude vytvořena metodika spolupráce ORP a dalších subjektů na lokální úrovni zaměřená na provázání jednotlivých nástrojů bytové a sociální politiky za účelem trvalého řešení situace cílové skupiny.

Odpovědnost: MPSV, GŘÚP, MMR, SMO, MV

Termín: 4. Q 2015

Cíl je plněn částečně. MPSV je gesčním resortem ve vztahu k sociální politice, sociální práci (práce s lidmi v bytové nouzi, prevence ztráty bydlení atp.), sociálními službám (noclehárny, azylové domy, domy na půl cesty atp.) a sociálními dávkami na bydlení (tj. příspěvek na bydlení, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc). Role těchto sociálních agend v systému sociálního bydlení není pouze podpůrná, ale je naprosto klíčová pro jeho fungování. Především sociální práce, ale také sociální služby, jsou nezbytnou součástí sociálního bydlení zejména u lidí v hluboké bytové nouzi, kteří řeší vícenásobné sociální a ekonomické problémy.

V projektu „Podpora sociálního bydlení“ realizovaném MPSV vznikají metodiky pro sociální práci na obcích a pro sociální pracovníky na Úřadu práce ČR a metodiky provázání sociální práce a bytové politiky s dalšími nástroji sociální politiky. Tyto metodiky sociálního bydlení jsou založeny na pilotním ověření různých přístupů k sociálnímu bydlení ve spolupracujících obcích dle Koncepce sociálního bydlení ČR. V roce 2018 byla dokončována metodika Sociální práce v sociálním bydlení, jejíž vydání je plánováno na první polovinu roku 2019. Metodika pokrývá celý proces poskytování sociální práce ve vztahu k bydlení od posuzování intenzity bytové nouze a vyhledání

osob ohrožených ztrátou bydlení, jejich vstupu do sociálního bydlení až po ukončení spolupráce. Byla také aktualizována a opětovně zveřejněna Metodika prevence ztráty bydlení, která přináší sociálním pracovníkům působícím na obcích popis nástrojů nezbytných pro zavedení funkčního systému prevence ztráty bydlení, které lze na místní úrovni využít v oblasti sociální práce i bytové politiky.

V rámci projektu „Podpora sociálního bydlení“ byla v roce 2018 dokončována metodika Nevyhovující bydlení a možnosti jeho řešení - Provázání sociální práce a bytové politiky s dalšími nástroji sociální politik, jejíž vydání se předpokládá na rok: 2019. Metodika se mimo další okruhy problémů, jakými jsou např. popis prevence ztráty bydlení nebo vztah bydlení k sociálním dávkám, zaměřuje i na problematiku spolupráce v rámci lokálních politik bydlení na obcích. Dále pokračovaly přípravy klíčového materiálu, který v projektu vzniká mj. za účelem naplňování zde uvedeného specifického cíle, kterým je Metodika pro spolupráci orgánů veřejné správy při realizaci sociálního bydlení. Dokončení této metodiky je plánováno v první polovině roku 2019. Ministerstvo vnitra je připraveno po přijetí ZOSB spolupracovat na vytvoření metodiky vůči území, zejména z pohledu sociální prevence k výkonu sociální práce s cílovou skupinou naplňující podmínky potřeby sociálního bydlení ve správním obvodu obce s rozšířenou působností. Ministerstvo vnitra spolupracovalo s Ministerstvem práce a sociálních věcí rovněž na přípravě Metodiky nevyhovujícího bydlení.

Svaz měst a obcí ČR (dále jen SMO ČR) přistoupil k plnění tohoto cíle také formou připomínek metodiky, které doplnil o skutečnost, že bude vytvořena metodika spolupráce ORP a dalších subjektů na lokální úrovni zaměřená na provázání jednotlivých nástrojů bytové a sociální politiky za účelem trvalého řešení situace cílové skupiny.

Národní dotační titul Rodina realizovaný každoročně MPSV je rozdělen do dvou dotačních oblastí. V první dotační oblasti – Preventivní aktivity na podporu rodiny – je hlavním cílem posílit rodičovské kompetence, zkvalitnit rodinné vztahy, poskytnout komplexní pomoc rodinám s dětmi, které se mohou ocitnout nebo se ocitají v ohrožení a předcházet jeho případnému prohlubování. Podporovány jsou především aktivity směřující k předcházení negativních jevů v rodině, zároveň jsou tyto aktivity cílené nejen na úzce vymezenou skupinu rodin, ale na všechny rodiče a děti. Celková alokace uvedeného dotačního titulu činí 96,5 mil. Kč. V druhé dotační oblasti –

Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti SPOD – je hlavním cílem podporovat přímou práci s ohroženými dětmi a rodinami. Aktivity jsou zaměřené zejména na rozvoj metod přímé práce s dětmi při řešení případů dětí a rodin, které jsou v agendě SPOD (výjimku tvoří aktivity pro osvojitelské rodiny a biologické děti pěstounů).

MPSV v rámci dotací ze státního rozpočtu, ale i prostředků z ESF financuje provoz sociálních služeb, služeb pro rodiny a seniory bez ohledu na národnostní příslušnost. Služby jsou mimo jiné zaměřeny na osoby ohrožené na trhu práce, ohrožené sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučené a jejich integraci.

Cílem podpory jsou také rodiny, ať funkční, v rámci kterých je zájem působit preventivně a předcházet tak problémům, tak rodiny se zhoršenou situací, v rámci kterých je třeba řešit problémy (chudoba, nezaměstnanost, domácí násilí, náročnost péče, mezilidské vztahy, rodiny a senioři bez domova). V rámci dotačních titulů na podporu rodin a seniorů jsou podporovány neziskové organizace, které nabízejí aktivity směřující jak k obecnému zvyšování rodičovských kompetencí, tak k řešení konkrétních problémů skrze osvětu, vzdělávání či konkrétní právní, psychologické či sociální poradenství.

MPSV ve spolupráci s Odbornou komisí pro rodinnou politiku vypracovalo Koncepti rodinné politiky, která byla 18. září 2017 schválena vládou České republiky na jejím zasedání. V roce 2018 byla vládě předložena Zpráva o plnění Koncepte rodinné politiky za rok 2017 dle Usnesení vlády České republiky ze dne 18. září 2017 č. 654. Od zimy 2018 probíhá aktualizace Koncepte rodinné politiky a to z důvodu zajištění souladu s platným programovým prohlášením vlády a aktuální situací českých rodin. Na podporu ohrožených rodin s dětmi se pak zaměřuje Národní strategie ochrany práv dětí a Národní strategie rozvoje sociálních služeb.

MPSV se v rámci svých opatření věnuje i mladým rodinám či seniorům, pro které navrhuje opatření Podporu výstavby startovacích bytů pro rodiny. Dalším opatřením na bydlení pro mladé rodiny je Úprava podmínek podpory bydlení mladých rodin v rámci nabídky Státního fondu rozvoje bydlení. Jedná se o úpravu podmínek v programu „Úvěrový program na pořízení obydlí pro mladé do 36 let pečující o dítě do 6 let (Program 600)“ vzhledem k nízkému využívání ve smyslu poskytnutí státních bezúročných půjček na zajištění bydlení, rekonstrukci a vybavení bytu pro rodiny s

děťmi. Úpravou je myšleno zavedení státního programu poskytování bezúročných půjček pro rodiny s dětmi.

MPSV realizuje každoročně celonárodní soutěž, od roku 2018 spojenou jako „Obec přátelská rodině a seniorům“, která má dvě dotační oblasti – I. Dotační oblast „Obec přátelská rodině“ a II. dotační oblast „Obec přátelská seniorům“. Soutěž Obec přátelská rodině je soutěží pořádanou MPSV a Stálou komisí pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny ČR PSP ČR ve spolupráci s Rodinným svazem ČR, Sítí pro rodinu, Svazem měst a obcí ČR a Sdružením místních samospráv ČR. Program cílí na všechny obce, města, statutární města a městské části (dále jen „obce“) ČR, které mají za úkol propagovat pro-rodinnou atmosféru a podněcovat její rozvoj (např. realizací prorodinných opatření a aktivit) právě na komunální úrovni. V roce 2018 byly finanční prostředky rozděleny mezi 7 obcí z ČR, celkově bylo rozděleno 10 mil. Kč na slavnostním vyhlášení 31. 10. 2017 v Hrzánském paláci. Dotační oblast II. soutěže „Obec přátelská seniorům“ pořádá MPSV ve spolupráci s Radou vlády pro seniory a stárnutí populace a Sdružením místních samospráv ČR. Hlavním cílem dotačního titulu je podpora seniorů a mezigeneračního soužití na místní úrovni. Touto podporou se myslí zejména realizace aktivit a zavádění opatření na úrovni obcí vedoucích k podpoře seniorů v nich žijících a posilování mezigenerační soudržnosti osob v nich žijících. V roce 2018 bylo oceněno celkem 13 obcí.

Jako klíčový faktor politiky zaměstnanosti a snižování chudoby v ČR jsou podporovány služby péče o děti. K těm patří např. poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (zákon č. 247/2014 Sb. o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů), od začátku roku 2016 byl rovněž zahájen projekt Podpora implementace dětských skupin. V dětských skupinách je zaručena kvalita poskytované péče, neboť je stanoven například maximální počet dětí ve třídě i na pečující osobu, odborná kvalifikace pečujících osob, plán výchovy a péče, či hygienické požadavky. Aktuálně je připravena novela zákona o dětské skupině, která bude předložena vládě v první polovině roku 2019. Novela má zavést financování ze státního rozpočtu, zlepšit kvalitu poskytování služby péče o dítě v dětské skupině pomocí standardů kvality a legislativně ukotvit mikrojesle.

Ke konci roku 2018 evidovalo MPSV cca 870 evidovaných dětských skupin s počtem cca 11 500 míst. Celkový objem financí uvolněných z Evropského sociálního fondu na rozvoj dětských skupin činil v roce 2018 835 mil. Kč. Odbor 21 MPSV pokračoval v

realizaci systémového projektu Podpora implementace dětských skupin, který je financovaný z Evropského sociálního fondu, na podporu poskytovatelů dětských skupin přímo v regionech ČR.

MPSV pokračovalo v realizaci systémového projektu „Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby“, který je financovaný z Evropského sociálního fondu. Mikrojesle jsou veřejným zařízením péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v malém kolektivu maximálně čtyř dětí. Poskytovatelem mikrojeslí může být obec, příspěvková organizace obce či nestátní nezisková organizace v partnerství s obcí. Kromě pilotního ověření nové služby mikrojeslí a metodické podpory poskytovatelům se projekt také zaměřuje na zhodnocení a návrh vzdělávání pečujících osob o nejmenší děti do zahájení povinné školní docházky. Dosud bylo podpořeno 71 projektů. Projekty na provoz mikrojeslí jsou podpořeny z Operačního programu Zaměstnanost v celkové částce 131 milionů korun. Operační program Zaměstnanost podporuje také mimoškolní péče o děti mladšího školního věku, která je důležitým prvkem pro integraci dětí ze znevýhodněného prostředí a působí jako prevence negativních sociálních jevů.

MPSV je autorizujícím orgánem profesní kvalifikace (PK) Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a Chůva pro dětské koutky (podle zákona č. 179/2006 Sb.). Profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky opravňuje k výkonu pečující osoby v dětské skupině, v mikrojeslích či ve službě Péče o děti do tří let věku v denním režimu. V roce 2018 bylo MPSV uděleno celkem 8 autorizací, z toho 5 pro profesní kvalifikaci Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a 3 pro profesní kvalifikaci Chůva pro dětské koutky. V roce 2018 se prodloužilo 8 autorizací (6 pro profesní kvalifikaci Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a 2 pro PK Chůva pro dětské koutky). Osvědčení o způsobilosti k těmto profesním kvalifikacím získalo cca 1568 uchazečů z profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a 9 PK Chůva pro dětské koutky.

MPSV pokračovalo v roce 2018 v realizaci systémového projektu financovaného z ESF „Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů“. Cílem projektu je zlepšit koordinaci místních a celostátních politik na podporu rodin, a tím podpořit či vytvořit na regionální úrovni příznivé podmínky pro fungování rodin. Výsledkem projektu by mělo být mimo jiné vytvoření základu systémového uchopení rodinné politiky na krajské a obecní úrovni a posílení spolupráce mezi kraji

a obcemi, zlepšení koordinace místních a celostátních politik v oblasti rodinné politiky a sladování pracovního a rodinného života prostřednictvím zavedení udržitelného systému monitoringu potřeb rodin, tvorby koncepcí rodinné politiky na krajské a místní úrovni a systematické spolupráce mezi MPSV a kraji a obcemi. Mezi dílčí cíle patří např. vytvoření celorepublikové platformy pro systémové řešení rodinné politiky nebo vytvoření regionálních platforem pro systémové řešení rodinné politiky v krajích. Aktuálně probíhá příprava prodloužení tohoto projektu a návrh nových projektových aktivit, které se budou více zaměřovat na cílovou skupinu zaměstnavatelů.

Finanční prostředky z ESF směřují i do oblasti genderové rovnosti. MPSV v roce 2016 zahájilo projekt s názvem 22 % K ROVNOSTI, jehož cílem je eliminovat příčiny nerovného odměňování žen a mužů (rozdíl v ČR činí právě 22 %) pomocí zapojení všech relevantních aktérů. Projekt se zabývá dopady nerovnoměrného odměňování na jednotlivce, rodiny, firmy a instituce i společnost jako celek a přináší nový přístup kombinující prevenci, informování, aktivní spolupráci a podporu. Mezi jeho hlavní výstupy patří osvětová kampaň, mzdová on-line kalkulačka, transformace a pilotní ověření softwaru Logib do ČR, manuály pro vyjednávání o mzdě pro ženy i muže, metodika kontrol rovnosti žen a mužů pro Státní úřad inspekce práce apod. Projekt bude trvat do konce roku 2020. Je financován z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu Zaměstnanost částkou téměř 85 milionů korun. V září 2017 byla vládou ČR schválena Koncepce rodinné politiky, která navrhuje zahájit debatu na úrovni tripartity o opatřeních, která by redukovala platové rozdíly dle pohlaví. Jedná se o nelegislativní opatření pro snížení platových rozdílů ve společnosti. Další návrhy opatření přinese Akční plán snižování rozdílů v odměňování žen a mužů, který bude finálním výstupem projektu.

Vzhledem k očekávanému demografickému vývoji a stárnutí populace byla v roce 2018 dokončena pracovní verze Strategie přípravy na stárnutí společnosti 2018 – 2022, která navazuje na "Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017", a která byla ke konci roku 2018 připravena k odeslání do schvalovacího procesu. Jedná se o meziřesortní dokument, který se ve své poslední verzi soustředí zejména na: zvýšení povědomí společnosti o stárnutí, důstojné finanční zajištění ve stáří; dostupné a bezbariérové bydlení; integrace sociální a zdravotní péče a podpora zdraví obyvatelstva; podpora neformální péče; podpora flexibility a mobility na trhu práce; prevence sociální izolace, podpora mezigeneračních vztahů a

dobrovolnictví; odstraňování bariér ve veřejném prostoru; ochrana lidských práv seniorů a osvěta a medializace problematiky stárnutí.

V roce 2018 rovněž probíhala realizace projektu Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň, financovaného z ESF. V rámci projektu bylo vytvořeno v každém kraji místo krajského koordinátora. Koordinátoři, jako zaměstnanci projektu, plní funkci implementačního místa politiky stárnutí pro lokální úroveň a zároveň jsou poradenským místem pro cílovou skupinu starších osob a seniorů. V roce 2018 proběhlo v rámci těchto poradenství míst několik regionálních kulatých stolů a odborných platform, které se vyjadřovaly zejména k připravované Strategii přípravy na stárnutí společnosti 2018 – 2022.

III.II Specifický cíl: Vytvoření nové sociální služby krizové bydlení v zákoně o sociálních službách v provazbě na budoucí zákon o sociálním bydlení.

Odpovědnost: MPSV, MMR, SMO, kraje

Termín: 4. Q 2015 – 2. Q 2016

Cíl je splněn částečně. V srpnu roku 2018 bylo rozhodnuto, že práce na věcném záměru zákona o sociálním bydlení nebudou prozatím pokračovat. Návrh tzv. velké novely zákona o sociálních službách se bude projednávat v roce 2019.

Krokem, který přispěje k naplnění tohoto cíle, bude rozpracování modelů možných podob krizového ubytování na základě zkušeností obcí zapojených do systémového projektu „Podpora sociálního bydlení“, jež jsou možné za současné legislativy. Za současné legislativy jsou považovány za krizové sociální bydlení služby pro lidi v akutní nepříznivé životní situaci a zřizované azylové domy, domy na půl cesty, chráněná bydlení disponující krizovými byty popř. krizové byty, jež si přímo vyčlenily k tomuto účelu některé obce. Z těchto zkušeností bude zpracován i návrh modelu, který může být využit v novele zákona o sociálních službách i návrhu věcného záměru zákona o sociálním či dostupném bydlení.

4 Cíl IV: Úprava dávkové podpory zaměřené na bydlení v souladu se zákonem o sociálním bydlení

V oblasti dávkové podpory je potřeba zpřesnit výklad ustanovení upravujících dávky na bydlení v souvislosti s vytvořením nového systému sociálního bydlení a zabezpečit tak jednotný postup orgánů veřejné správy. Je třeba je provázat s novými podmínkami danými zákonem o sociálním bydlení tak, aby nedocházelo k duplicitní podpoře provozu sociálních bytů (ze sociálních dávek a případné vyrovnávací platby či jiné veřejné podpory), nebo k jejich neodůvodněné výši. Zároveň je nutné dořešit příp. finanční podporu osob a rodin žijících mimo sociální byty.

V připravovaném zákoně o sociálním bydlení se může objevit provazba na zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

IV.I Specifický cíl: Připravit novelizaci zákonů v gesci MPSV.

Odpovědnost: MPSV

Termín: 2. Q 2016

Cíl je plněn částečně. Novelizace příslušných zákonů v gesci MPSV měla být připravena, pokud to bude vyžadovat návrh věcného záměru zákona o sociálním bydlení.

V uplynulém roce 2018 bylo vydáno Nařízení vlády č. 320/2018 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2019 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení. K dalším přímým úpravám dávek na bydlení v této oblasti v uplynulém roce 2018 nedošlo.

Legislativní změny mající vliv na dávky na bydlení, v souvislosti se započítatelnými příjmy, nastaly jak u státní sociální podpory, tak v oblasti pomoci v hmotné nouzi:

A) Změny v oblasti státní sociální podpory:

S účinností od 1. ledna 2018 přinesl zákon č. 200/2017 Sb. Změny, u přídatku na dítě se jedná o zvýšení koeficientu hraničního příjmu pro nárok na přídatku na dítě z 2,4násobku životního minima rodiny na 2,7násobek, čímž se rozšířil okruh rodin podporovaných dávkou. Rovněž došlo k zavedení druhé zvýšené výměry přídatku na dítě. U rodin, které mají příjem z výdělečné činnosti nebo určitých sociálních dávek nahrazujících příjem, se dávka pro každou věkovou skupinu zvýšila o 300 Kč měsíčně. U rodičovského příspěvku bylo zrušeno omezení horní hranice měsíční výše dávky částkou 11 500 Kč a nemocensky pojištění rodiče mohou čerpat dávku až ve výši odpovídající peněžité pomoci v mateřství. Rodičům nemocensky nepojištěným, kterým nelze vyměřit denní vyměřovací základ pro účely peněžité pomoci v mateřství či nemocenského v souvislosti s porodem, byla umožněna volba měsíční výše rodičovského příspěvku do částky 7 600 Kč. Pro víceročata byla celková částka rodičovského příspěvku zvýšena na 1,5 násobek částky na jedno dítě a v souladu s tím byla upravena měsíční výše dávky. Příjemci tak mohou vyčerpat rodičovský příspěvek za kratší dobu a rychleji se vrátit do práce. Dále došlo k zjednodušení správního řízení při výplatě poslední částky rodičovského příspěvku; bylo zavedeno pravidlo proti souběhu čerpání dávky z jiných států; pěstounům na přechodnou dobu byla možnost čerpání rodičovského příspěvku zrušena. U příspěvku na bydlení byl zaveden taxativní výčet uznatelných nákladů na bydlení a stanovena struktura jejich dokládání, včetně vyúčtování zúčtovatelných nákladů.

B) Změny v oblasti pomoci v hmotné nouzi:

V roce 2018 se v oblasti pomoci v hmotné nouzi promítaly laickou a odbornou veřejností negativně hodnocené důsledky některých legislativních změn, které přinesl zákon č. 98/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Pozornost vyvolávaly především zavedení opatření obecné povahy a výplata části příspěvku na živobytí v poukázkách. Obě změny byly prosazeny poslanci proti vůli vlády.

V zákoně o pomoci v hmotné nouzi s účinností od 1. 6. 2017 byla poslancekou iniciativou zakotvena úprava, kdy obec může požádat pověřený obecní úřad o vydání opatření obecné povahy, jímž se vyhláší oblast se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů. Důsledkem vyhlášení opatření obecné povahy je, že v této oblasti

nevznikne nárok na doplatek na bydlení osobám, kterým vzniklo vlastnické právo nebo právo na užívání bytu (jiného než obytného prostoru, ubytovacího zařízení) po datu vydání opatření. Vydaná opatření obecné povahy a jejich účinnost a také případy, kdy kvůli tomu nevznikl nárok na doplatek na bydlení, monitoruje Generální ředitelství Úřadu práce ČR. Do konce prosince 2018 bylo účinných 51 opatření obecné povahy a zamítnuto kvůli nim bylo 179 doplatků na bydlení.

Dne 6. 12. 2017 podala skupina senátorů proti ustanovení o opatření obecné povahy podle zákona o pomoci v hmotné nouzi stížnost k Ústavnímu soudu. Dne 12. 3. 2018 vydalo MPSV stanovisko, že považuje za vhodné, aby vláda vstoupila do předmětného řízení v postavení vedlejšího účastníka a doporučila návrhu skupiny senátorů vyhovět a předmětné ustanovení zrušit. Do současné chvíle Ústavní soud nevydal rozhodnutí ve věci.

Další negativně vnímanou změnou v systému pomoci v hmotné nouzi, k níž došlo přijetím zákona č. 98/2017 Sb., bylo zavedení povinného způsobu výplaty části příspěvku na živobytí prostřednictvím poukázek u příjemců, kteří jej pobírají déle než 6 měsíců v posledních 12 měsících, a to v rozsahu 35 až 65 % dávky. Poukázky ve stanovené hodnotě opravňují k nákupu potravin, hygienického a lékárenského zboží, oděvů, obuvi, školních pomůcek a dětského zboží, alkohol a cigarety za poukázky nelze pořídit.

V reakci na výhrady proti povinnému používání poukázek byl v prosinci 2018 schválen zákon č. 309/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2006 o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů. S účinností od 1. 1. 2019 jsou v zákoně vymezeny případy, ve kterých není dána zákonná povinnost přistoupit k částečné výplatě formou poukázek. Výjimkami, u kterých nemusí Úřadu práce ČR povinně vyplácet část příspěvku na živobytí prostřednictvím poukázek, jsou např. osoby užívající pobytové sociální služby, osoby, kterým je poskytována zdravotní péče ve zdravotnickém zařízení po celý kalendářní měsíc, osoby s omezenou svéprávností, osoby starší 70 let nebo invalidní ve III. stupni, osoby s přiznaným příspěvkem na péči ve stupni II nebo IV.

Zákon č. 309/2018 Sb. s účinností od 1. 1. 2019 také zakotvil rozšíření případů hodných zvláštního zřetele pro účely přiznání doplatku na bydlení o zařízení služeb

následné péče, nebo zjednodušení správního řízení při změně způsobu výplaty opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi.

Uvedené změny mají vliv na výši dávek na bydlení i na počet vyplácených dávek na bydlení.

IV.II Specifický cíl: Vytvořit metodiku pro poskytování dávek/dávky na bydlení.

Odpovědnost: MPSV, GŘÚP

Termín: 2. Q 2016

Cíl je plněn částečně. V uplynulém roce 2018 bylo vydáno Nařízení vlády č. 320/2018 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2019 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení. K dalším přímým úpravám dávek na bydlení v této oblasti v uplynulém roce 2018 nedošlo.

Projekt „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“ reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003539, který je na MPSV realizován v rámci Operačního programu Zaměstnanost od 1. ledna 2016 do 31. prosince 2020, má za cíl zavést a rozvíjet systém sociálního bydlení v ČR. V roce 2018 projekt pokračoval v intenzivní metodické a informační podpoře zaměřené zejména k lokálním projektům 16 spolupracujících obcí (Brno, Chomutov, Jindřichův Hradec, Kadaň, Křižánky, Most, Otrokovice, Pardubice, Plzeň, Štětí, Velké Hamry, Veselíčko, Vír, Ostrava, Praha 7 a Praha 14). Díky navázané spolupráci s těmito obcemi došlo k dalšímu posunu v rozvoji místních systémů sociálního bydlení v ČR, ale i k rozvoji sociální práce poskytované ve vztahu k bydlení a dalších nástrojů sociálního začleňování.

V projektu jsou připravovány a zveřejňovány metodické materiály zaměřené na posílení kompetencí sociálních pracovníků ve vztahu k řešení problematiky bytové nouze. Tyto materiály jsou určeny především pracovníkům obcí, ale také Úřadu práce ČR, kterým umožňují nastavit systémové kroky směřující k zavedení a rozvoji poskytované sociální práce ve vztahu k bydlení. Jedná se zejména o nastavení systému prevence ztráty bydlení, na který se zaměřuje Metodika prevence ztráty bydlení, která byla v roce 2018 na základě připomínek odborníků a členů pracovní

skupiny Prevence ztráty bydlení a sociální začleňování významně aktualizována a opětovně zveřejněna. Na stanovení postupů vedoucích k úspěšné intervenci při poskytování sociální práce osob v bytové nouzi i osob ubytovaných v sociálních bytech se zaměřuje Metodika sociální práce v sociálním bydlení. Součástí této metodiky jsou i kritéria hodnocení intenzity bytové nouze a přidělování sociálních bytů. V roce 2018 byla tato metodika připomínkována mj. zástupci obcí a dalšími experty v oblasti sociálního bydlení a její vydání je plánováno na rok 2019.

Dále byla připravována „Metodika nevyhovující bydlení a možnosti jeho řešení“, která popisuje provázání sociální práce a bytové politiky s dalšími nástroji sociální politiky, jež zajistí efektivní pomoc pro cílovou skupinu sociálního bydlení. V roce 2018 započaly také práce na Metodice pro spolupráci orgánů veřejné správy při realizaci sociálního bydlení a Metodice pro pracovníky Úřadu práce ČR. Tyto materiály jsou plánovány k dokončení a zveřejnění v roce 2019.

Generální ředitelství úřadu práce České republiky spolupracuje na výše zmíněném systémovém projektu MPSV, a je také členem expertní skupiny k uvedenému projektu zaměřené na metodiku sociální práce v sociálním bydlení. Vzhledem k nepřijetí zákona o sociálním bydlení GR ŰP ČR samostatně nevytvořilo žádnou metodiku pro poskytování dávek/dávky na bydlení, ale je připraveno spolupracovat na přípravě v případě, že budou legislativní úpravy u dávek na bydlení s MPSV, jenž je jeho nadřízeným metodickým orgánem.

IV.III Specifický cíl: Pro zefektivnění a zpřehlednění dávkového systému nahradit současný systém dvou dávek na bydlení (příspěvek a doplatek) jednou novou dávkou.

Odpovědnost: MPSV

Termín: 2. Q 2016

Cíl není splněn. Během roku 2018 se přikročilo k prvním přípravám parametrických změn dávek na bydlení. V roce 2018 k žádné zásadní právní úpravě v oblasti sloučení dvou dávek na bydlení do jedné nedošlo.

5 Cíl V: Úprava standardů pro sociální bydlení

Je nezbytné nastavit kvalitativní požadavky na byty využitelné pro sociální bydlení. Tím se zajistí, že občan bude chráněn nejen z hlediska ochrany vztahu, tj. uspokojení potřeby bydlení, ale i z hlediska vhodnosti objektu nebo prostoru k tomuto účelu. Stavebně technické parametry bytu jsou upraveny obecně závaznými předpisy. Sociální byt nebude mít kvalitativně snížený standard bydlení. Specifická úprava standardů sociálního bytu se bude týkat vybavení (např. sanitární zařízení, kuchyňská linka aj.), užitých materiálů, stanovením maximální výměry bytu či technických opatření vedoucí k úspornému chování uživatelů bytu z hlediska spotřeby energií a vody.

V.I Specifický cíl: **Připravit návrh na úpravu specifických standardů v oblasti sociálního bydlení a následné promítnutí do prováděcích předpisů k zákonu o sociálním bydlení.**

Odpovědnost: MPSV, MMR, MZ, MPO

Termín: 3. Q 2015

Cíl nebyl splněn. Do Plánu legislativních prací vlády na rok 2018 bylo navrženo, aby MMR jako garant zpracoval věcný záměr zákona o sociálním bydlení. Úkol byl schválen usnesením vlády č. 91 ze dne 7. února 2018. V návrhu věcného záměru zákona připravovaného v průběhu roku 2018 byly definovány dvě formy sociálního bydlení, jednak sociální byt a jednak sociální dům s byty. Sociální bydlení mělo být umístěné na území obce v běžné zástavbě s občanskou vybaveností. Vlastníkem a provozovatelem měla být vždy obec. Na pořízení měl přispívat stát na základě žádosti obce. Při hodnocení variant řešení byla formulována skutečnost, že uložení povinnosti obcím

v samostatné působnosti je problematické, zejména s ohledem na kontrolu plnění a stanovení sankcí za neplnění. V září 2018 byla podána žádost o zrušení úkolu a práce na přípravě věcného záměru zákona byly zastaveny stejně tak jako příprava návrhu na úpravu specifických standardů v oblasti sociálního bydlení.

Vzhledem k pozastavení prací na věcném záměru ZoSB tento cíl nebyl splněn.

6 Cíl VI: Zvýšení a rozšíření účinnosti investiční i neinvestiční podpory sociálního bydlení

Investiční podporou sociálního bydlení je státní podpora vzniku sociálních bytů a domů pro sociální bydlení z veřejných zdrojů. Dosavadní investiční podpora vzniku sociálních bytů není dostatečně účinná z důvodu nejednoznačně deklarované potřeby sociálních bytů v lokalitě a nedostatečně definované cílové skupiny. Podmínkou zvýšení její účinnosti je specifikace potřeby sociálních a dostupných bytů v jednotlivých lokalitách (analýza tržního selhání) a podmínek jejich užívání (podle individuálního posouzení situace osoby) v návaznosti na posuzování potřeb sociálního bydlení na úrovni ORP.

Sociální bydlení bude nadále podporováno stávajícími typy podpory, bude podpořeno například vlastnické bydlení zaměřené na mladé (SFRB), rovněž bude využita podpora z IROP ve výši 4, 1 mld. Kč.

Podpora MMR směřovaná na sociální bydlení je využívána plně. Každý rok jsou vyčerpány veškeré finanční prostředky vyčleněné na tuto oblast. Je pravda, že v roce 2015 poklesla alokace na realizaci programu Podpora bydlení, ale MMR má ze strany MF přislíbeno navýšení finančních prostředků určených na podporu výstavby komunitních domů seniorů.

Co se týče součinnosti využití podpor z různých finančních zdrojů, je nezbytné sledit podmínky poskytování podpory sociálního bydlení tak, aby nedocházelo k překryvu, kdy by byla podpořena stejná aktivita ze dvou zdrojů veřejných rozpočtů. Současně je třeba zajistit, aby si jednotlivé podpůrné nástroje vzájemně nekonkurovaly.

Ve spolupráci se spolugestorem MMR bude podpořeno provázání podpory směřující na snížení energetické náročnosti budov a podpory sociálního bydlení, a to formou dotací do sociálně vyloučených lokalit.

Kombinace zdrojů na zateplování a na sociální bydlení – dle MMR teoreticky možné – ale jedno bude mít formu úvěru, jedno dotace. Za určitých kritérií by nějaké procento bylo možné dát do SVL jako přímou dotaci.

VI.I Specifický cíl: **V rámci přípravy programového období 2014-2020 zajistit finanční prostředky na podporu výstavby sociálního bydlení z IROP.**

Odpovědnost: MPSV, MMR

Termín: do 4. Q 2015

Cíl je plněn. Schválený programový dokument IROP obsahuje v rámci specifického cíle 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti vedoucí k sociální inkluzi aktivitu zaměřenou výhradně na podporu sociálního bydlení. Bude podporováno pořízení bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení. Celková alokace vyčleněna pro programové období 2014+ je v aktivitě sociálního bydlení cca 4,1 mld. Kč.

VI.II Specifický cíl: **Zajistit provázanost investičních a neinvestičních programů z fondů EU včetně národních zdrojů v období 2014-2020 při realizaci investiční podpory sociálního bydlení, zejm. návazné sociální služby a sociální práce.**

Odpovědnost: MPSV, MMR

Termín: 2. Q 2015 – 3. Q 2015

Cíl je plněn. V červnu 2015 byla vyhlášena výzva č. 5 pro kraje zaměřená na podporu vybraných sociálních služeb, zejména služeb sociální prevence, výzva má průběžný charakter, v rámci této výzvy jsou podporovány služby typu azylové domy, domy na půl cesty. Obdobná výzva byla vyhlášena i pro sociální služby poskytované na území Hlavního města Prahy (výzva č. 6). Služba typu azylové domy byla v roce 2018

podpořena v krajích - Praha, Jihočeský, Jihomoravský, Karlovarský, Královéhradecký, Moravskoslezský, Olomoucký, Pardubický, Plzeňský, Středočeský a Vysočina. Služba typu domy na půl cesty byla v roce 2018 podpořena v krajích - Praha, Jihočeský, Jihomoravský, Karlovarský, Královéhradecký, Moravskoslezský, Olomoucký, Pardubický, Plzeňský, Středočeský a Vysočina.

V rámci Operačního programu Zaměstnanost ESF jsou čerpány finanční prostředky prostřednictvím výzev zaměřených na pilotní ověření systému a koncepce sociálního bydlení na lokální úrovni níže uvedených měst a obcí (výzva č. 128), 2 pražských městských částí (Praha 7 a Praha 14, výzva č. 8) a statutárního města Ostravy (výzva č. 26). Celkem probíhá 16 projektů s obvyklou dobou trvání projektů na 3 roky.

Název projektu CZ	Žadatel	CZV projektu
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Vír	Obec Vír	4 791 785,60
Pilotní ověření systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Pardubice	Statutární město Pardubice	8 320 250,00
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Veselíčko	Obec Veselíčko	3 347 129,50
Pilotní ověření sociálního bydlení v J. Hradci	Město Jindřichův Hradec	5 478 248,75
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Křižánky	Obec Křižánky	5 455 848,75
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení v Kadani	Město Kadaň	2 697 741,50
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Štětí	Město Štětí	5 445 971,25
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v Chomutově	Statutární město Chomutov	7 965 187,50
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Velké Hamry	Město Velké Hamry	3 901 957,81
Pilotní testování koncepce sociálního bydlení v Brně	Statutární město Brno	14 895 012,00
Pilotní testování koncepce sociálního bydlení v Plzni	Statutární město Plzeň	13 887 378,00
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Most	Statutární město Most	4 502 530,00
Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích	město Otrokovice	5 912 032,50
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v Městské části Praha 14	Městská část Praha 14	8 371 593,75
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v MČ Praha 7	Městská část Praha 7	9 279 057,50
Koncepce bydlení a její pilotní ověření ve městě Ostrava	Statutární město Ostrava	12 414 348,60
Celkem		116 666 073,01

Výše uvedené projekty jsou zaměřeny na podporu následujících aktivit:

- Zpracování analýz potřebných pro tvorbu či aktualizaci lokální koncepce sociálního bydlení podle Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025

- Tvorba nebo aktualizace lokální koncepce sociálního bydlení na území obce, včetně způsobu financování a spolupráce s dalšími obcemi a relevantními aktéry
- Tvorba metodik sociální práce v oblasti bydlení
- Pilotní ověření lokální koncepce sociálního bydlení:
 - Nastavení či aktualizace systému sociálního bydlení v obci včetně stanovení postupů spolupráce jednotlivých odborů zapojených do poskytování sociálního bydlení a samosprávy
 - Depistážní činnost
 - Testování modelu Housing first
 - Výkon sociální práce dle § 63 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi a dle § 92 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, s cílovými skupinami definovanými pro oblast sociálního bydlení v rámci Koncepce sociálního bydlení ČR 2015 - 2025
 - Individuální plánování v oblasti prevence ztráty bydlení, nalezení a udržení si bydlení
 - Ověření modelů sociální práce pro prevenci ztráty bydlení
 - Ověření modelů sociální práce v rámci sociálního bydlení
 - Ověření nástrojů pro hodnocení bytové nouze a umístování osob do sociálního bydlení
 - Ověřování funkčnosti nastaveného modelu sociálního bydlení v rámci vnitřních struktur obce
 - Ověření návaznosti registrovaných sociálních služeb na systém sociálního bydlení
 - Vzdělávání
- Součinnost s projektem „Sociální bydlení - metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“
- Evaluace projektu
- Informační kampaň

Další výzvy OPZ v rámci tzv. Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (dále jen „KPSVL“). Dosud v rámci tohoto přístupu byly vyhlášeny 3 průběžné soutěžní výzvy č. 26, č. 42 (vyhlášeny v roce 2015) a výzva č. 52 (vyhlášena v lednu 2017). Aktivity výzev jsou zaměřeny především na podporu osob v přístupu k bydlení.

Podporované aktivity se zaměřují na řešení problematiky bydlení prostřednictvím **podpory a rozvoje sociální práce** jako nástroje zprostředkujícího přístup k adekvátnímu bydlení a jeho udržení, **koordinace aktivit na místní úrovni** za účelem udržení nebo zprostředkování odpovídající formy sociálního bydlení pro osoby vyloučené z bydlení nebo po ztrátě bydlení, **vzniku a rozvoje nástrojů sociálního**

začleňování jako prevence prostorového vyloučení, vzniku sociálně vyloučených lokalit a bezdomovectví.

Podporované aktivity se týkají zejména **řešení problematiky bydlení prostřednictvím:**

- propojování podpory v oblasti bydlení, zaměstnání, sociální práce a zdravotní péče, podpory partnerských projektů v sociální oblasti propojující různé úrovně veřejné správy a další instituce, podpora projektů zaměřených na prevenci v oblasti zdraví, včetně pilotního ověření nových nástrojů
- posilování informovanosti a efektivní komunikace o problematice sociálního vyloučení u všech relevantních aktérů,
- podporu plánování sociální bytové politiky obcí,
- podpory sociální práce s klienty - preventivní, následné a doprovodné služby pro osoby ohrožené ztrátou bydlení,
- podpory nových metod sociální práce zaměřených na prevenci ztráty bydlení a znovu začlenění do bydlení,
- podpory programů prevence ztráty bydlení (prevence vyloučení z bydlení) a znovu začlenění do bydlení, aktivit k zabránění nedobrovolnému vystěhování osob z bydlení – pomoc při plnění finančních i nefinančních povinností spojených s bydlením,
- podpory participativních metod využívajících spoluúčasti klientů na rozhodování a realizaci aktivit jako součást projektu zahrnující i přímou práci s cílovou skupinou,
- vytvoření role domovníka (institut domovníka dle metodického podkladu Ministerstva vnitra ČR viz <http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-metodickych-doporuceni-vyzvy-programu-prevence-kriminality-na-rok-2015.aspx> v části H, klientské domovní samosprávy), podpory metod a jiných forem koordinace např. zavádění case managementu,
- podpory zvyšování sociálních kompetencí vzhledem k udržení bydlení, bezproblémového užívání bytu a přijetí adekvátního bydlení jako důležité hodnoty, podpory ekonomického a ekologického životního stylu (omezení plýtvání, hospodárný životní styl), síťování a multidisciplinární spolupráce atd.,
- podpory aktivit podporujících mimosoudní způsob řešení konfliktů v oblasti bydlení, pracovně-právních vztahů apod. (programy finančně dostupné

mediace, postupného splácení služeb profesionálních advokátů a mediátorů, bezplatná právní pomoc při zadlužení a v oblasti prevence sociálního vyloučení zaměřená na problematiku pracovně-právních vztahů, bydlení, exekucí apod.).

Podpora není určena na investice do sociálního bydlení (rekonstrukce, modernizace, nákup dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku), vybavení bytů (umyvadlo, sprcha, vana, WC, kuchyňská linka, varná deska, trouba, apod.), na opravy a údržbu (a to ani v rámci křížového financování), na nájemné a kauce atd. Aktivity musí být vždy zaměřeny na přímou podporu cílové skupiny osob (klientů), nikoli pouze na vytváření nástrojů a systémů sociálního bydlení. Projekty, jejichž součástí bude i vytváření nástrojů a systémů sociálního bydlení, budou vždy pilotními, aktivity musí mít primárně přímý dopad na cílové skupiny osob (klientů).

Celkem podpořeno 29 soutěžních projektů cca ve výši 185 mil. Kč, většinou se jedná o tříleté projekty s dobou realizace od roku 2016 nebo v letech 2017 a 2018.

Projekty podpořené k 31. 12. 2018 v rámci KPSVL s tematikou bydlení			
číslo projektu	název projektu	příjemce	CZV projektu
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0002232	Prevence a sanace dluhů obyvatel Chodova ohrožených ztrátou bydlení	Město Chodov	2 741 215,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0002784	Prevence bezdomovectví Ostrava	Armáda spásy v České republice, z. s.	8 529 401,25
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0002785	Program bydlení CENTROM - Ostrava	CENTROM, z. s.	7 556 716,25
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0003526	Koncepce bydlení a její pilotní ověření ve městě Ostrava	Statutární město Ostrava	14 605 116,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0003588	Rozšíření sociální služby Šance domova	Diecézní charita ostravsko-opavská	3 279 602,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0003816	Aktivity vedoucí k sociálnímu začleňování osob ohrožených ztrátou bydlení	město Krnov	5 097 781,25
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0003955	Prevence kriminality a koordinace bytové problematiky ve Slaném	Město Slaný	5 064 230,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0005370	Domov je základ	Svazek obcí Mikroregionu Žulovska	4 473 050,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0006100	Prevence ztráty bydlení a aktivity zaměřené na znovu začlenění do bydlení ve městě Kolín	Město Kolín	5 833 275,00

CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0006112	Podpora sociálního začleňování rozvojem služeb systému dostupného bydlení	Město Příbram	4 680 571,25
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0006138	IMPULS - program prevence ztráty bydlení a podpora získání a udržení si bydlení	Město Vejprty	5 915 762,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0006166	Sociální bydlení mezi proudy - České Velenice	Mezi proudy o.p.s.	4 772 035,63
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0006169	Bydlím, tedy jsem!	Romodrom o.p.s.	5 276 122,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007326	Poradenské centrum v Brně - rozvoj kompetencí k bydlení a práce s klienty s duální diagnózou	Společnost Podané ruce o.p.s.	6 548 867,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007474	Rozvoj Prevence bezdomovectví v Brně	Armáda spásy v České republice, z. s.	4 542 100,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007623	Zlepšení kvality bydlení prostřednictvím působení domovníků	Statutární město Děčín	1 680 400,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007773	Cesta k lepšímu bydlení	město Žďár n/S	4 481 365,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007784	Prevence ztráty bydlení ve městě Brně	Statutární město Brno	15 644 376,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007819	Dům na půl cesty Chomutov	K srdci klíč, o.p.s.	5 373 381,25
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007803	Podpora bydlení lidí s duševním onemocněním	Práh jižní Morava, z.ú.	8 000 000,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007783	Společně rosteme	Farní charita Česká Lípa	3 907 962,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007842	Azylový dům pro rodiny s dětmi v Mostě	K srdci klíč, o.p.s.	10 093 475,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007791	Návazná podpora zabydlených rodin programu Rapid Re-Housing	IQ Roma servis, z.s.	3 997 127,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007793	Komplexní podpora bydlení na území města Brna	Statutární město Brno	10 119 500,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0008120	Cesta k domovu - Podpora osob ohrožených sociálním vyloučením v přístupu k bydlení	Město Varnsdorf	5 201 125,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0008919	Terénní sociální práce Vítkov	Město Vítkov	1 658 905,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0009436	Komplexní podpora sociálního začleňování města Břeclav	město Břeclav	14 607 225,60
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0009761	Cesta k lepšímu bydlení	Město Rumburk	6 496 325,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0009771	Lepší život pro občany Starých Křečan	Obec Staré Křečany	4 931 325,00
podpořeno celkem k 31.12.2018		29 projektů	185 108 339,48

Výzva č. 108

Výzva je zaměřená na podporu pilotního rozšíření konceptu Housing First/Bydlení především včetně ověřování principů Housing First v praxi. Primárním cílem programu Housing First (dále jen „HF“) je eliminace bezdomovectví, respektive stavu bytové nouze a získání standardního bydlení a jeho dlouhodobé udržení uživateli programu.

Výzva byla vyhlášena 3. 12. 2018 a do konce roku 2018 nebyl zatím podpořen žádný projekt. Jedná se o výzvu průběžnou, realizace projektů je možná až 36 měsíců, doporučené datum zahájení realizace je od 1. 7.2019.

Alokace výzvy je 150 mil. Kč, žádosti o podporu mohou podávat NNO, obce, dobrovolné svazky obcí a organizace zřizované obcemi.

Zaměření výzvy vychází ze sociální inovace, která byla testována v prioritní ose 3 OP Zaměstnanost prostřednictvím projektu Statutárního města Brna „Rapid Re-Housing“.

Další informace k zaměření výzvy lze získat na <https://www.esfcr.cz/vyzva-108-opz>.

Integrované nástroje

V roce 2016 byly vyhlášeny 3 průběžné výzvy, výzva č. 48 pro Integrované územní investice, výzva č. 49 pro Integrované plány rozvoje území a č. 47 pro Komunitně vedený místní rozvoj.

Změření těchto výzev je na podporu osob v přístupu k bydlení a je shodné jako v případě výzev v rámci KPSVL (viz předchozí bod).

V případě výzev č. 48 a 49 celkem podpořeny k 31.12.2018 4 projekty cca ve výši 27,8 mil. Kč. Jedná se o projekty s dobou realizace od listopadu 2017 a v roce 2018.

název projektu	příjemce	CZV projektu	číslo projektu
Rozvoj a zkvalitnění služby Chráněné bydlení Ledovec v kontextu reformy psychiatrické péče	Ledovec, z.s.	2 371 462,50	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_048/0007552
Podpora řešení bytové nouze se zapojením soukromých vlastníků bytů na Plzeňsku	Centrum pro komunitní práci západní Čechy	4 227 596,88	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_048/0010257
Metodika sociálního bydlení pro Ústí nad Labem	Statutární město Ústí nad Labem	1 789 500,00	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_048/0010336

Dobré bydlo - rozvoj kompetencí pro získání a udržení bydlení	R-Mosty z. s.	19 405 833,60	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_049/0010177
Podpořeno celkem k 31. 12. 2018		27 794 392,98	4 projekty

V rámci výzev MAS byly k 31. 12. 2018 vybrány 4 projekty v této oblasti ve výši 12,7 mil. Kč. Jedná se o dlouhodobější až tříleté projekty, realizované mezi roky 2017 až 2021.

název projektu	příjemce	CZV projektu	číslo projektu
Asistent prevence kriminality = vyšší bezpečnost a prostředník sociálního začleňování ve městě	Město Bohumín	6 276 250,00 Kč	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0008194
Asistenti prevence kriminality - Město Jiříkov	Město Jiříkov	2 231 125,00 Kč	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009014
Domovník	Město Svitavy	1 498 417,50 Kč	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0007739
Centrum pomoci u sv. Františka	Domov sv. Anežky, o.p.s.	2 720 875,00 Kč	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009842
Podpořeno celkem k 31. 12. 2018		12 726 667,50 Kč	4 projekty

Výzvy IROP č. 34 a 35 Sociální bydlení ve specifickém cíli 2.1. Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi, které podporují vznik nového sociálního a dostupného bydlení, jsou komplementární s výzvami na podporu aktivit sociálního bydlení z operačního programu Zaměstnanost v gesci MPSV. Ve specifickém cíli 2. 1. jsou podporovány další aktivity týkající se sociální práce a podpory rozvoje sociálních služeb. Podpora sociálního bydlení je v IROP podmíněna zajištěním sociální práce pro cílovou skupinu příjemců podpory, minimálně po dobu 5 let od udržení realizace projektu, avšak na konci roku 2017 bylo na Pracovním týmu IROP pro Specifický cíl 2.1 na popud Evropské komise dohodnuto, že bude udržitelnost prodloužena na 20 let.

Celková alokace pro aktivitu sociální bydlení v IROP je cca 4.1 mld. Kč. Indikátor je nastaven na 5 000 bytových jednotek s podmínkou naplnění milníku v roce 2018, kdy musí být realizováno 500 bytových jednotek sociálního bydlení.

VI.III Specifický cíl: Zajistit propojení sociálního bydlení s rozvojem komunitních služeb v obcích v rámci programů z EU v období 2014-2020.

Odpovědnost: MPSV, MMR

Termín: 2. Q 2015

Cíl je plněn. V případě OP Zaměstnanost je specifický cíl naplňován v rámci prioritní osy 2 „Sociální začleňování a boj s chudobou“. Podpora komunitních služeb byla zahrnuta již do výzev vyhlašovaných v roce 2015 a 2016, konkrétně se jedná o výzvy č. 22, 26 a 42 (vyhlášeny v roce 2015) a o výzvy č. 47, 48, 49 a 52 (vyhlášeny v roce 2016). Podpořené projekty v těchto výzvách mohou být realizovány v období max. 3 let. Podpora v rámci uvedených výzev je zaměřena na podporu a rozvoj sociální práce (a to i v kontextu sociální práce jako nástroje zprostředkujícího přístup k adekvátnímu bydlení a jeho udržení), komunitní sociální práce a komunitních center.

V roce 2017 bylo možné podávat žádosti do výzev č. 47, 48 a 49 (výzvy pro integrované nástroje typu CLLD, ITI a IPRÚ), do výzvy č. 52 pro koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám.

V rámci výzev č. 7, 22, 64, 47, 49, 26, 42 a 52 byly s uvedeným zaměřením podpořeny následující projekty:

Výzva	Příjemce	Číslo projektu	Název projektu	Zahájení realizace	Ukončení realizace	Celkové způsobilé výdaje projektu v Kč
03_15_007	Moravskoslezský kraj	007/0001730	Podpora komunitní práce v MSK	1.3.2016	30.11.2018	7 141 731,25
03_16_047	Chaloupky o.p.s.,	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0007279	Komunitní centrum Krupská škola	1.1.2018	31.12.2019	1 187 425,00
03_16_047	SKP-Centrum, o.p.s.	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0007306	Komunitní práce v Ústí nad Orlicí	1.4.2017	28.2.2018	798 779,99
03_16_047	Spolek Tulipán	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0007209	Zřízení a provozování Komunitního Centra Tulipán v Horní Suché	1.12.2017	30.11.2019	1 937 125,00
03_16_047	Město Nové Hradky	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0008136	Komunitní centrum Nové Hradky	1.8.2018	31.1.2020	1 058 873,75
03_16_047	KreBul, o.p.s.	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0008108	Aktivita Komunitního centra Prachatice	1.4.2018	31.3.2021	1 055 462,50
03_16_047	Obec Chelčice	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0008140	CHELČICE KOMUNITNÍ CENTRUM - komunitní práce	1.5.2018	30.4.2021	2 064 044,75

03_16_04 9	Khamoro o.p.s.	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_049/0007317	Jekhetane (Společně)	1.8.2017	30.6.2019	4 652 143,75
03_15_02 2	Rodinné centrum ROUTA, z.s.	CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_022/0001045	Komunitní centrum ROUTA	1.7.2016	30.6.2019	7 878 475,00
03_15_02 2	DROM, romské středisko	CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_022/0001078	Naše nová cesta - AMARO NEVO DROM	1.9.2016	31.8.2019	5 584 551,25
03_15_02 2	Spolek PORTAVITA	CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_022/0001111	Poradenství v rámci získávání bydlení a prevence a komunitní práce PORTAVITA	1.9.2016	31.8.2019	1 578 515,00
03_15_02 2	DŮM ROMSKÉ KULTURY o.p.s.	CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_022/0001248	Komplexní motivační program	1.8.2016	31.7.2019	8 026 225,00
03_16_06 4	Kostka Krásná Lípa, p.o.	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_064/0006280	Komunitní centrum Kostka	1.1.2018	31.12.2020	7 074 995,00
03_16_06 4	CEDR - komunitní spolek	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_064/0006407	Komunitně v Jiříkově	1.9.2017	31.8.2020	2 306 676,25
03_16_06 4	Háta, o.p.s.	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_064/0006411	Komunitní centrum Háta	1.9.2017	31.8.2020	9 083 936,35
03_16_06 4	Sdružení TULIPAN, z.s.	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_064/0006428	Komunitní centrum TULIPAN	1.10.2017	30.9.2020	9 092 775,00
03_16_06 4	Práh jižní Morava, z.ú.	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_064/0006464	Začleňování lidí s duševním onemocněním prostřednictvím komunitní práce	1.11.2017	31.10.2020	14 124 960,00
03_15_02 6	Diecézní charita ostravsko-opavská	CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0003884	Komunitní práce v Osadě míru	1.3.2017	29.2.2020	1 750 150,00
03_15_02 6	Osoblažský cech, z. ú.	CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0003894	Komunitní práce na severním Osoblažsku	1.1.2017	31.12.2019	6 508 520,30
03_15_04 2	Prostor plus o. p. s.	CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0003022	Terénní programy pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené a komunitní práce v Kolíně	1.7.2016	30.6.2019	5 851 778,75
03_15_04 2	Město Velké Hamry	CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0006110	Sociální a komunitní sociální práce ve Velkých Hamrech	1.1.2017	31.12.2019	4 908 695,00
03_15_04 2	Město Moravský Beroun	CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0006120	Rozvoj komunitních aktivit Moravský Beroun	1.7.2017	30.6.2020	3 906 015,00
03_15_04 2	ZAHRADA 2000 z. s.	CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0006135	Komunitní sociální práce	1.3.2017	29.2.2020	6 121 887,50
03_16_05 2	Tripitaka, z.s.	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007458	Barvy brněnského Bronxu - projekt komunitní sociální práce využívající kreativitu k zapojení sociálně vyloučených osob do společnosti	1.11.2017	31.10.2020	8 234 950,00
03_16_05 2	IQ Roma servis, z.s.	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007767	Hlavu vzhůru! Komunitní práce v sociálně vyloučených lokalitách města Brna	1.2.2018	31.1.2021	7 526 525,00

03_16_05 2	Město Vítkov	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0008920	Komunitní sociální práce ve Vítkově	1.1.2019	31.12.2021	1 924 905,00
03_16_05 2	Centrum inkluze o.p.s.	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0008945	Most k porozumění	1.9.2018	31.8.2021	10 386 695,60
03_16_05 2	Diakonie ČCE - středisko Vsetín	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0009098	Naše cesta v našich rukou	1.1.2019	31.12.2021	3 783 392,50
03_16_05 2	Centrum pro komunitní práci východní Morava	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0009460	Komunitní sociální práce v městě Břeclav	1.2.2019	31.1.2022	4 291 750,00
Celkem						136 662 562,- Kč

VI.IV Specifický cíl: Ve výzvách z operačních programů EU v období 2014-2020 zajistit dostatečné finanční prostředky, jak na výstavbu, rekonstrukci, tak na nákup sociálních bytů nebo demolici stávajících nevyhovujících bytových domů pro oblast sociálního bydlení.

Odpovědnost: MPSV, MMR

Termín: 2. Q 2015 – 4. Q 2020

Cíl je plněn. Celková alokace pro aktivitu sociální bydlení je v IROP 4,1 mld. Kč. Uznatelným nákladem je v IROP mj. demolice, za předpokladu, že dojde v obci k pořízení nového sociálního bydlení.

V roce 2017 bylo v rámci IROP z výzev č. 34 a 35 podpořeno více než 100 projektů zaměřených na sociální bydlení za více než 800 mil. Kč. Ve výzvách č. 79 a 80 IROP, které proběhly v roce 2018, bylo předloženo 391 projektů za 3,4 mld. Kč, přičemž alokace obou výzev jsou 2 mld. Kč. Výzvy budou vyhodnoceny v průběhu roku 2019, přičemž úspěšné projekty, na které nebude alokace výzev, budou řazeny na seznam náhradních projektů IROP, popř. budou schváleny, pokud se s Ministerstvem financí podaří dojednat možnost přezávazkování IROP.

VI.V Specifický cíl: **Realizace programu investiční podpory sociálního bydlení.**

Odpovědnost: MMR

Termín: průběžně

Cíl je plněn. MMR každoročně poskytuje dotace na vznik nájemních bytů pro sociální bydlení podle programu Podpora bydlení. Cílem podpory je vznik nájemních bytů sloužících k poskytování sociálního bydlení pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace - věk, zdravotní stav, sociální okolnosti jejich života. Dotace umožňují jak vznik nových nájemních bytů prostřednictvím výstavby (novostavby, stavební úpravy stávajících nebytových objektů, které dosud nesloužily k bydlení, rekonstrukce bytových domů, v nichž žádný byt není vhodný k užívání a pronajmutí), tak vznik nájemních bytů prostřednictvím pořízení (koupě nebo dražba bytu), což umožňuje využití stávajícího bytového fondu.

Tabulka ukazuje předběžné počty bytů, o jejichž podpoře formou dotace z kapitoly MMR bylo rozhodnuto v roce 2018, program Podporované byty:

Rok	Dotační titul		Počet zahájených bytů v daném roce	Celkové finanční prostředky na zahájené byty v Kč
2018	Podprogram Podporované byty	celkem	305	181 010 000,-
		pečovatelské byty	224	132 410 000,-
		komunitní dům seniorů	81	48 600,-

VI.VI Specifický cíl: **Připravit varianty řešení a případné legislativní zakotvení sociálních bytových družstev, případné veřejnoprávní odchylky reflektující jednotlivé sociální aspekty tohoto druhu bydlení budou upraveny v právních předpisech Ministerstva práce a sociálních věcí, popř. Ministerstva pro místní rozvoj.**

Odpovědnost: MS, MMR, MPSV

Termín: do konce roku 2016

Cíl nesplněn. Usnesením vlády č. 673 ze dne 27. července 2016 vláda schválila Konceptci bydlení ČR do roku 2020 (revidovanou), jež je v gesci MMR. V rámci revize byl mj. formulován úkol: "Analyzovat vhodnost podpory bytových družstev či sociálních bytových družstev nebo jiných podobných subjektů s cílem podpořit finanční spoluúčasť bydlících na zajištění bydlení a tedy i jejich samostatnost. Termín splnění tohoto úkolu byl stanoven na 30. 6. 2018."

Věcné zadání pro opatření v této oblasti by měl vzejít primárně ze strany Ministerstva pro místní rozvoj a měl být řešen v souvislosti s přípravou zákona o obchodních korporacích.

VI.VII Specifický cíl: **Stanovení podrobností a postupu při zjištění srovnatelného nájemného obvyklého v daném místě pro účely cenových map, a to v souladu s nařízením vlády 453/2013 Sb.**

Odpovědnost: MMR, MF

Termín: do konce roku 2016

Posun termínu plnění cíle. Uvedený úkol pro MMR byl usneseními vlády č. 669 a 670 ze dne 27. 7. 2016 transformován do zadání „vytvořit pro účely konstrukce normativních nákladů na bydlení orientační přehled hodnot nájemného v území a v pravidelných intervalech ho aktualizovat“. Návrh tohoto orientačního přehledu hodnot nájemného byl poskytnut relevantním partnerům.

V rámci již zmiňovaných 15 opatření k řešení chudoby a sociálního vyloučení bylo jako jedno z oněch opatření určeno i dokončení hodnotových map nájemného pro

stanovení normativů dávek na bydlení. MMR v současnosti disponuje údaji o tržním nájemném u pronájmů zprostředkovaných realitními kanceláři. Data byla zjišťována ve strukturované podobě podle velikostních kategorií obcí, a to od 5 000 obyvatel. Data jsou dále po dohodě s MPSV agregována podle velikostních kategorií obcí a krajů a po konečném zpracování budou MPSV předána. V roce 2018 dále probíhalo také šetření prostřednictvím SMO ČR ohledně získání údajů o nájemném v obecním bytovém fondu. MMR se souhlasem MPSV připravilo dotazník umožňující elektronický sběr dat. S ohledem na neúplnost sebraných dat o nájemném je v roce 2019 zvažována možnost využití ke sběru těchto dat ČSÚ.

7 Cíl VII: Zajištění evaluace a aktualizace koncepce sociálního bydlení

Koncepce sociálního bydlení není statickým dokumentem. Zejména strategická část může být i na základě legislativních prací upravena přidáním nebo úpravou strategických nebo specifických cílů. V případě zásadní úpravy ve strategické části koncepce bude aktualizovaná verze předána ke schválení vládě.

Aby byly naplněny základní vize této koncepce a současně aby mohl být alespoň částečně splněn požadavek „Metodiky přípravy veřejných strategií“, bude nutné zajistit průběžnou aktualizaci této koncepce. Z tohoto důvodu bude nutné zajistit efektivní a vyváženou, statutem stanovenou, činnost odborných skupin, které se budou podílet při přípravě návrhu zákona o sociálním bydlení.

VII.I Specifický cíl: Vytvoření a zajištění plnění evaluačního plánu Koncepce sociálního bydlení.

Odpovědnost: MPSV

Termín: pravidelně

Cíl je plněn. Hodnocení plnění Koncepce se realizuje každoročně a je vládě předkládáno vždy do června příslušného roku.

Dále můžeme k plnění tohoto specifického cíle uvést, že součástí připravované veřejné zakázky na evaluaci individuálního systémového projektu MPSV je návrhí jednotného systému hodnocení místních koncepcí sociálního bydlení a jejich souladu s Koncepcí a zjištění podmínek realizace Koncepce. Výsledky evaluace budou využívány i na hodnocení Koncepce a při její revizi.

VII.II Specifický cíl: Zajištění pravidelné aktualizace Koncepce sociálního bydlení.

Odpovědnost: MPSV, MMR, ÚV

Termín: od roku 2018

Posun termínu plnění cíle. Potřebu provést revizi Koncepce v roce 2019 stanovuje nejen tento specifický cíl, ale i další okolnosti související se změnami posledních let. V průběhu let 2014 – 2018 došlo v ČR v oblasti sociálního bydlení k rychlému vývoji.

MPSV navázalo za účelem implementace Koncepce spolupráci s řadou obcí a dalšími subjekty. Tato spolupráce přinesla řadu nových poznatků a zkušeností, které lze využít při konkretizaci jednotlivých cílů Koncepce a doplní materiál o aktuální vývoj v oblasti sociálního bydlení v ČR. Aktualizaci vyžadovala analytická část Koncepce, v období let 2015 až 2017 došlo k celé řadě strukturálních změn v oblasti bydlení, sociálního bydlení a nástrojů sociální pomoci. K socio-ekonomickým změnám došlo i v rámci předpokládaných cílových skupin sociálního bydlení. V neposlední řadě si analytická část zaslouží i doplnění o nové dílčí analýzy, které byly v posledních letech zpracovány a sociálního bydlení se přímo dotýkají. Rozsáhlou úpravu vyžadovala i strategická část Koncepce. Je nutné konkretizovat jednotlivé strategické cíle a opatření a stanovit indikátory pro měření úspěšnosti jednotlivých cílů dle Metodiky přípravy veřejných strategií. Při přípravě strategické části dojde rovněž k větší provázanosti s Koncepcí bydlení ČR do roku 2020, jež je v gesci Ministerstva pro místní rozvoj.

Strategická část Koncepce, na rozdíl od dílčích doplnění a aktualizace analytické části, prošla oproti původní podobě z roku 2015 během revize dokumentu v roce 2018

celkovou změnou. **Revize reaguje na tři zásadní nedostatky původní strategické části:** nezohlednění deklarované komplexnosti nástrojů Koncepce (výrazná část cílů původní verze byla vázána na přijetí zákona o sociálním bydlení), nejasná ověřitelnost plnění řady cílů a v neposlední řadě nedostatky při implementaci.¹

Na základě výše uvedeného bylo rozhodnuto přistoupit v roce 2018 k celkové revizi strategické části a nově zajistit implementaci cílů Koncepce. Na sklonku roku 2017 proběhly první přípravné schůzky věcného a strategického útvaru MPSV, na kterých byla určena kritéria revizních prací, nástroje a limity rozvoje Koncepce, stanoven harmonogram a design přípravy strategické části. Během první poloviny roku 2018 připravil věcný útvar MPSV ve spolupráci se systémovým projektem MPSV „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“² prvotní návrh cílů a opatření, které reagují na problémy identifikované při aktualizaci analytické části Koncepce a v průběhu realizace uvedeného projektu.

Dalším krokem přípravy strategické části bylo zřízení „Pracovní skupiny k přípravě revize strategické části Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025“ iniciované odborem sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení. Složení a počet členů byl určen dvěma kritérii: nutností zahrnout do přípravy strategické části pokud možno všechny klíčové aktéry na poli sociálního bydlení; optimalizovat počet účastníků z hlediska fungování pracovní skupiny. Členy pracovní skupiny byli zástupci těchto klíčových aktérů:

- zástupci ústřední orgány státní správy – MF, MMR, MPSV, MV, Úřad vlády;
- zástupci relevantních neziskových organizací – Armáda spásy, Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky, Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, Platforma pro sociální bydlení, Rada seniorů České republiky, Síť aktérů pro domov, Sdružení nájemníků ČR;
- zástupci akademické sféry – Sociologický ústav Akademie věd ČR, v.v.i.;
- zástupci bytových družstev – Svaz českých a moravských bytových družstev;
- zástupci organizací reprezentujících samosprávu – Asociace krajů České republiky, Svaz měst a obcí České republiky, Sdružení místních samospráv.

¹ Na malou míru komplexního stanovení cílů ukazovaly Zprávy o plnění Koncepce sociálního bydlení za příslušný rok, na problematiku měřitelnosti cílů a nedostatků v zajištění implementace upozornila i kontrola Nejvyššího kontrolního úřadu v rámci kontrolní akce č. 17/02 „Podpora sociálního bydlení jako součást politiky sociálního začleňování“, která probíhala během roku 2017.

² Více o projektu a jeho výstupech viz webové stránky <http://socialnibydeni.mpsv.cz/cs/>.

Tato pracovní skupina se sešla celkem třikrát v průběhu května až září 2018, mezi setkáními probíhalo také průběžné připomínkování členy skupiny. Výchozím materiálem práce skupiny byl prvotní návrh sady cílů a opatření, které byly během celodenních pracovních jednání dále diskutovány, rozvíjeny a upravovány do podoby, na které se pracovní skupina konsensuálně shodla.

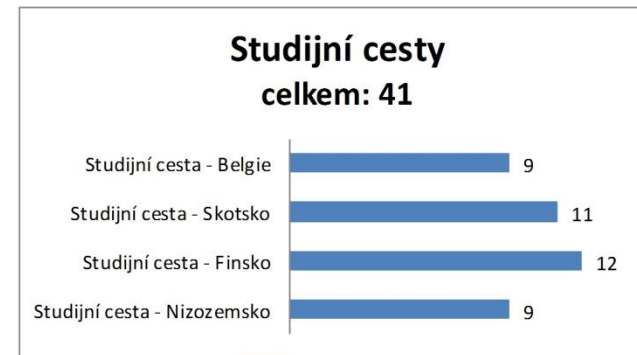
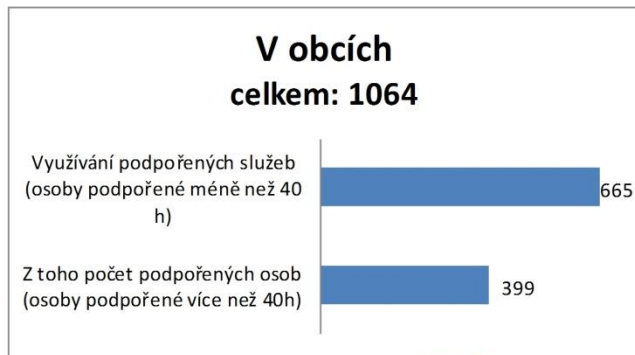
Návrh strategické části zpracované uvedeným způsobem byl poté projednáván věcným útvarem MPSV a odborem bytové politiky MMR během pracovního setkání dne 3. 10. 2018. Toto jednání se věnovalo jak vypořádání dílčích připomínek týkajících se navržených cílů a opatření, tak také možnostem budoucího užšího propojení této Koncepce s Konceptí bydlení České republiky do roku 2020 (revidovanou), tedy strategického materiálu v gesci MMR. **Během října a listopadu roku 2018 pak Koncepce prošla vnitřním připomínkovým řízením. Na základě dohody v rámci MPSV o úpravách materiálu bylo požádáno o posun termínu předložení Koncepce až na příští rok.**

Významnou změnou oproti původní Koncepti schválené v roce 2015 by měl být **nově nastavený proces implementace definovaných cílů.** Na základě zkušeností a strategických doporučení bylo rozhodnuto při implementaci Koncepce využít nástroje akčních plánů. Na základě usnesení vlády, která tuto Koncepti schvaluje, **bude ministryni práce a sociálních věcí uloženo zřízení Pracovní skupiny k přípravě Akčního plánu Koncepce sociálního bydlení ČR.** Tato pracovní skupina bude složena ze zástupců všech gesčně příslušných aktérů uvedených v sadě cílů a také ze zástupců Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu České republiky. **Pracovní skupina bude mít za úkol vypracovat v roce 2019 Akční plán Koncepce sociálního bydlení ČR do roku 2022 a následně také navazující Akční plán do roku 2025, a to na základě cílů a opatření, které Koncepce obsahuje.** Akční plány mohou zpřesnit specifické cíle, upravit či rozšířit soubory opatření a definovat indikátory, především však zajistí jasnou prioritizaci, stanovení nákladů termínů a části kontroly nad plněním Konceptí stanovených cílů.

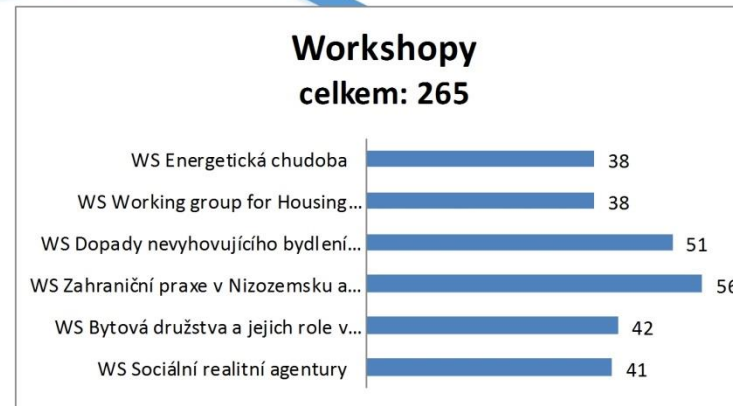
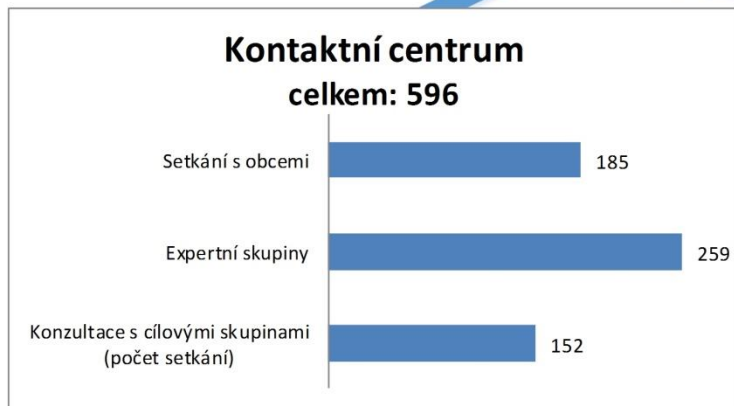
8 Příloha 1: Seznam zkratk

ASZ	Úřad vlády, Sekce pro lidská práva, Odbor sociálního začleňování - Agentura pro sociální začleňování
ČSÚ	Český statistický úřad
ESF	Evropský sociální fond
GŘ ÚP ČR	Generální ředitelství Úřadu práce České republiky
IROP	Integrovaný regionální operační program 2014–2020
Koncepce	Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025
MLP	ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	Ministerstvo spravedlnosti
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
OPZ	Operační program Zaměstnanost
ORP	obec s rozšířenou působností
RUIN	Registr sčítacích obvodů a budov
RVVS	Rada vlády pro veřejnou správu
SMS	Svaz měst a obcí České republiky
SMO	Svaz místních samospráv
SVL	sociálně vyloučená lokalita
ÚV	Úřad vlády ČR
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ZoSB	návrh zákona o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení

9 Příloha 2: Hlavní výsledky projektu „Podpora sociálního bydlení“ za rok 2018

Díky systémovému projektu
Podpora sociálního bydlení
 doposud využilo podpořených služeb více než
1966 osob
 Obce se zavázaly do pilotních systémů sociálního
 bydlení poskytnout a ubytovat lidi nejméně v
467 bytech

10 Příloha 3: Tabulka plnění opatření „Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025“ – průběžných a s termínem plnění do 31. 12. 2018

Cíl I: Legislativní příprava zajištění práva na sociální bydlení

	Termín plnění	Gesce - resort	Plnění, plánované kroky
I.I Specifický cíl: Předložit návrh věcného záměru zákona o sociálním bydlení.	3. Q 2015	MPSV, MMR, MLP	Cíl nebyl splněn.
I.II Specifický cíl: Promítnutí zákona o sociálním bydlení do výkonu práce event. sociálních služeb, sociálních dávek i do investičních nástrojů bytové politiky.	1. Q 2016	MPSV, GŘÚP, MMR	Cíl nebyl splněn.

<p>I.III Specifický cíl: Vytvoření podmínek pro zajištění softwaru a hardwaru, díky kterým vznikne Rejstřík sociálního bydlení.</p>	<p>do 2. Q 2016</p>	<p>MPSV, MF</p>	<p>Cíl nebyl splněn.</p>
<p>I.IV Specifický cíl: Změna rozpočtového výhledu na roky 2015 – 2017/9.</p>	<p>2016</p>	<p>MF, MPSV</p>	<p>Cíl nebyl splněn.</p>
<p>I.V Specifický cíl: Zřízení dostatečného počtu systemizovaných míst pro zajištění agendy sociálního bydlení u řídicího orgánu (MPSV, Úřadu práce) v návaznosti na úpravu rozpočtu kap. 313-MPSV na rok 2015 a následnou úpravu rozpočtového výhledu a zajištění příslušné systemizace pracovních míst v resortu MPSV.</p>	<p>od 1. Q 2015, průběžně</p>	<p>MF, MPSV, MV, GŘÚP</p>	<p>Cíl je plněn částečně.</p>
<p>I.VI Specifický cíl: Předložení návrhu zákona o sociálním bydlení.</p>	<p>2. Q 2016</p>	<p>MPSV, MLP, MMR</p>	<p>Cíl nebyl splněn.</p>

Cíl II: Podpora sociální práce na obcích související se systémem sociálního bydlení

	Termín plnění	Gesce - resort	Plnění, plánované kroky
II.I Specifický cíl: Alokovat dostatečnou výši finančních prostředků pro dotační titul na financování sociální práce na obcích a krajských úřadech	<u>2. Q 2015</u>	MPSV, MF, MV	Cíl je plněn částečně.

Cíl III: Provázání sociální práce s dalšími nástroji sociální a bytové politiky, které zajistí efektivní pomoc cílové skupině sociálního bydlení

	Termín plnění	Gesce - resort	Plnění, plánované kroky
III.I Specifický cíl: Na základě definice sociálního bydlení bude vytvořena metodika spolupráce ORP a dalších subjektů na lokální úrovni zaměřená na provázání jednotlivých nástrojů bytové a sociální politiky za účelem trvalého řešení situace cílové skupiny.	4. Q 2015	MPSV, GŘÚP, MMR, SMO, MV	Cíl je plněn částečně.
III.II Specifický cíl: Vytvoření nové sociální služby krizové bydlení v zákoně o sociálních službách v provazbě na budoucí zákon o sociálním bydlení.	4. Q 2015 – 2. Q 2016	MPSV, MMR, SMO, kraje	Cíl je plněn částečně.

Cíl IV: Úprava dávkové podpory zaměřené na bydlení v souladu se zákonem o sociálním bydlení

	Termín plnění:	Gesce - resort	Plnění, plánované kroky
IV.I Specifický cíl: Připravit novelizaci zákonů v gesci MPSV.	2. Q 2016	MPSV	Cíl je plněn částečně.
IV.II Specifický cíl: Vytvořit metodiku pro poskytování dávek/dávky na bydlení.	2. Q 2016	MPSV, GŘÚP	Cíl je plněn částečně.
IV.III Specifický cíl: Pro zefektivnění a zpřehlednění dávkového systému nahradit současný systém dvou dávek na bydlení (příspěvek a doplatek) jednou novou dávkou.	2. Q 2016	MPSV	Cíl nebyl plněn.

Cíl V: Úprava standardů pro sociální bydlení

	Termín plnění:	Gesce - resort	Plnění, plánované kroky
V.I Specifický cíl: Připravit návrh na úpravu specifických standardů v oblasti sociálního bydlení a následné promítnutí do prováděcích předpisů k zákonu o sociálním bydlení.	3. Q 2015	MPSV, MMR, MZ, MPO	Cíl nebyl splněn.

Cíl VI: Zvýšení a rozšíření účinnosti investičních i neinvestiční podpory sociálního bydlení

	Termín plnění:	Gesce - resort	Plnění, plánované kroky
VI.I Specifický cíl: V rámci přípravy programového období 2014-2020 zajistit finanční prostředky na podporu výstavby sociálního bydlení z IROP.	do 4. Q 2015	MPSV, MMR	Cíl je plněn.
VI.II Specifický cíl: Zajistit provázanost investičních a neinvestičních programů z fondů EU včetně národních zdrojů v období 2014-2020 při realizaci investiční podpory sociálního bydlení, zejm. návazné sociální služby a sociální práce.	2. Q 2015 – 3. Q 2015	MPSV, MMR	Cíl je plněn.

VI.III Specifický cíl: Zajistit propojení sociálního bydlení s rozvojem komunitních služeb v obcích v rámci programů z EU v období 2014-2020.	2. Q 2015	MPSV, MMR	Cíl je plněn.
VI.IV Specifický cíl: Ve výzvách z operačních programů EU v období 2014-2020 zajistit dostatečné finanční prostředky, jak na výstavbu, rekonstrukci, tak na nákup sociálních bytů nebo demolici stávajících nevyhovujících bytových domů pro oblast sociálního bydlení.	2. Q 2015 – 4. Q 2020	MPSV, MMR	Cíl je plněn.
VI.V Specifický cíl: Realizace programu investiční podpory sociálního bydlení.	průběžně	MMR	Cíl je plněn.
VI.VI Specifický cíl: Připravit varianty řešení a případné legislativní zakotvení sociálních bytových družstev, případné veřejnoprávní odchylky reflektující jednotlivé sociální aspekty tohoto druhu bydlení budou upraveny v právních předpisech Ministerstva práce a sociálních věcí, popř. Ministerstva pro místní rozvoj.	do konce roku 2016	MS, MMR, MPSV	Cíl nebyl splněn.
VI.VII Specifický cíl: Stanovení podrobností a postupu při zjištění srovnatelného nájemného obvyklého v daném místě pro účely cenových map, a to v souladu s nařízením vlády 453/2013 Sb.	do konce roku 2016	MMR, MF	Posun termínu plnění cíle.

Cíl VII: Zajištění evaluace a aktualizace koncepce sociálního bydlení

	Termín plnění:	Gesce - resort	Plnění, plánované kroky
VII.I Specifický cíl: Vytvoření a zajištění plnění evaluačního plánu koncepce sociálního bydlení.	pravidelně	MPSV	Cíl je plněn.
VII.II Specifický cíl: Zajištění pravidelné aktualizace Koncepce sociálního bydlení	od roku 2018	MPSV, MMR, ÚV	Posun termínu plnění cíle.